

Evropský fond regionálního rozvoje

RNDr. Jaroslav Maryáš, CSc.

RNDr. Jiří Vystoupil, CSc.

Tato publikace je financována prostřednictvím Národního
vzdělávacího fondu z programu Phare Evropské unie.

Praha, listopad 2000

Obsah

EVROPSKÝ FOND REGIONÁLNÍHO ROZVOJE – ERDF	3
Regionální a strukturální politika v letech 2000 – 2006	5
Belgie	10
Dánsko	11
Finsko	12
Francie	13
Irsko	14
Itálie	15
Lucembursko	17
Německo	18
Nizozemí	20
Portugalsko	21
Rakousko	23
Řecko	24
Španělsko	25
Švédsko	27
Spojené Království Velké Británie a Severního Irska	28
INTERREG III v letech 2000 – 2006	30
Financování	30
EUR15	31
INTERREG IIIA	31
INTERREG IIIB	32
INTERREG IIIC	33
URBAN II	35
Podporovaná území	35
Priority	35
Financování	35
Inovační opatření	37
Transevropské sítě – TEN	41
Příklady	42
Galicie	42
Řecko – zemní plyn	44
Španělsko – SME	45
Německo – Bavorsko, cíl 2, 1997 – 99	46
INTERREG II – Německo – Česká republika	48
INTERREG II C – Rakousko / Německo / Řecko / Itálie	50
Belgie – URBAN – Brusel	53
REGIONÁLNÍ POLITIKA V ČESKÉ REPUBLICE	56
Výchozí situace	56
Legislativní rámec regionální politiky	56
Programové zabezpečení regionální politiky	57
Strategie regionálního rozvoje ČR	57
Globální cíle regionálního rozvoje	58
Regionální programy rozvoje	59
Program obnovy venkova	59
Výběr podporovaných regionů	60
Dosavadní podpora regionálního rozvoje v ČR ze strany EU	60
Programy PHARE	60
Institucionální zabezpečení regionální politiky	64
Kompetence ostatních ministerstev	66

Evropský fond regionálního rozvoje – ERDF

Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF) je jedním ze čtyř Strukturálních fondů¹ jejichž společným cílem je snižování rozdílů v životní úrovni mezi regiony Evropské unie. z ERDF jsou rozdělovány finanční prostředky především na plnění Cílů 1 a 2 regionální a strukturální politiky EU a dále jsou z něho financovány Iniciativy společenství INTERREG a URBAN, jakož i inovační opatření.

Základním posláním ERDF je pomoc při odstraňování regionálních nerovností a posilování rozvoje a konverze regionů. Dále podporuje stabilní a trvale udržitelný rozvoj a vytváření trvale perspektivních pracovních míst (viz Směrnice č. 1783/1999).

Hlavními oblastmi politiky ERDF jsou:

- produktivní investice k vytvoření nebo zachování permanentních pracovních míst (viz Příklady – č. 1);
- investice do infrastruktury (viz Příklady – č. 2):
 - které v regionech získávajících podporu z Cíle 1 pomáhají růstu ekonomického potenciálu, přizpůsobení strukturálním změnám a tvorbě nebo udržení trvale perspektivních pracovních míst, včetně investic do infrastruktury přispívající k založení a rozvoji transevropských sítí v oblasti dopravy, telekomunikací a energetické infrastruktury s cílem spojit centrální regiony Společenství se strukturálně znevýhodněnými regiony jejichž zaostávání je způsobeno geografickou (ostrovní, vnitrozemské nebo periferní) polohou;
 - které se v regionech získávajících podporu z Cílů 1 a 2 nebo z Iniciativ Společenství týkají diversifikace ekonomických lokalit a průmyslových oblastí procházejících úpadkem, obnovy v městských oblastech procházejících krizí a revitalizace a zlepšení dostupnosti venkovských oblastí a oblastí závislých na rybolovu; prostředky do infrastruktury tam, kde je modernizace nebo regenerace infrastruktury nezbytná pro tvorbu nebo rozvoj ekonomických aktivit vytvářejících pracovní místa, včetně infrastrukturního napojení na kterých jsou tyto aktivity závislé;
- rozvoj endogenního potenciálu podporováním lokálního rozvoje a aktivit malého a středního podnikání (viz Příklady – č. 3 a 4):
 - podpora služeb pro podniky, zvláště v oblasti managementu, marketingu a výzkumu a služeb společných pro více podniků;
 - financování transferu technologií, včetně transferu informací a sběru informací, spolupráce mezi podniky a výzkumnými pracovišti a financování zavádění inovací v podnicích;
 - podpora přístupu podniků k úvěrům a půjčkám vytvořením příslušných finančních nástrojů;
 - přímá investiční pomoc podnikům;
 - podpora infrastruktury nezbytné pro lokální rozvoj;

¹ Podrobný popis strukturálních fondů je podán v publikaci Z. Lukáše *Regionální a strukturální politika EU*.

- pomoc organizačním strukturám poskytujícím služby pro vytváření nových pracovních míst, ale nejsou financovány z Evropského sociálního fondu;
- technická pomoc.

V regionech získávajících pomoc z Cíle 1 může ERDF financovat také investice pro rozvoj vzdělání a zdraví obyvatelstva, které přispívají k vyrovnávání rozdílů mezi regiony.

Finanční příspěvky ERDF mohou být poskytovány na akce podporující:

- produktivní prostředí, především růst konkurenceschopnosti malých a středních firem a zvyšování atraktivity regionů zvláště zlepšení standardu jejich infrastruktury;
- výzkum a rozvoj technologií, především zavádění nových technologií a inovací a posilování technologických a výzkumných kapacit pro regionální rozvoj;
- rozvoj informační společnosti;
- rozvoj cestovního ruchu a investic do kultury, včetně ochrany kulturního a přírodního dědictví, s podmínkou, že budou vytvořena trvalá pracovní místa;
- ochranu a zlepšení životního prostředí, zvláště preventivní akce podporující ekonomický rozvoj, čisté a účinné využití energií a rozvoj obnovitelných energetických zdrojů;
- rovnost mezi muži a ženami v oblasti zaměstnání, jednak zakládáním firem, jednak prostřednictvím infrastruktury nebo služeb schopných sladit rodinný a pracovní život;
- nadnárodní, přeshraniční a meziregionální spolupráci k trvale udržitelnému regionálnímu a lokálnímu rozvoji.

BOX 1.1**POSLÁNÍ**

- odstranění regionální nerovnosti ve Společenství
- podpora stabilního a trvale udržitelného rozvoje a trvalých pracovních míst

OBLASTI POLITIKY

- produktivní investice k vytvoření nebo zachování permanentních pracovních míst
- infrastruktura
 - *Transevropské sítě (TEN)*
 - *regionální infrastruktura*
- endogenní potenciál
 - *místní rozvoj*
 - *malé a střední podnikání (SME)*
- technická pomoc
- v oblastech zařazených do Cíle1 vzdělání a zdraví obyvatelstva

Regionální a strukturální politika v letech 2000 – 2006

Současné období je charakterizováno především větší koncentrací a tím i efektivnějším využíváním prostředků určených na regionální a strukturální politiku Evropské unie. Byl redukován počet cílů ze sedmi na tři a významně byl redukován počet Iniciativ Společenství. Snížil se podíl obyvatelstva, které žije na územích získávajících podporu z 50 % na 41 % populace Společenství. Pro regiony, které získávaly pomoc v minulém období a v současnosti mají vyšší HDP bylo zavedeno přechodné období.

Podrobný popis strukturální politiky včetně podrobného popisu kritérií je podán v publikaci Z. Lukáše *Regionální a strukturální politika EU*, proto se omezujeme na shrnutí hlavních skutečností a popis jednotlivých zemí.

Větší koncentrace

	1994-1999	2000-2006
Cíle	7	3
Iniciativy Společenství	13	4
podíl populace EU v regionech získávajících podporu (v %)	50	41

1994-1999	2000-2006
-----------	-----------

Cíl 1 Pomoc regionům, jejich rozvoj zaostává	Cíl 1 Pomoc regionům, jejich rozvoj zaostává
Cíl 6 Pomoc rozvoji řídkce obydlených regionů	

Cíl 2 Restrukturalizace regionů, které jsou vážně zasaženy poklesem průmyslu	Cíl 2 Hospodářská a společenská konverze oblastí, které čelí strukturálním obtížím (průmyslové, venkovské, městské, rybářské)
Cíl 5b Další rozvoj zemědělských oblastí	

Cíl 3 Boj s dlouhodobou nezaměstnaností, usnadnění integrace do pracovního života pro mladé lidi a ty, kteří jsou vyloučeni z pracovního trhu, podpora rovných příležitostí pro muže a ženy	Cíl 3 Adaptace a modernizace politiky a systémů vzdělávání, školení a zaměstnanosti
---	---

Cíl 4

Adaptace pracovní síly na změny v průmyslu a proměny výrobních systémů

Pramen: Stručný průvodce Evropským sociálním fondem pro budoucí členské státy. Evropská komise, 2000.

BOX 1.2**Cíl 1**

- pro NUTS II s HDP na 1 obyvatele nižším než 75 % průměru EU (průměr za roky 1994/96)
- o zařazení regionu rozhoduje EK
- v regionech žije 22 % populace EU
- pro cíl je určeno 69,7 % prostředků fondů (136 mld Euro)
- do Cíle 1 jsou zařazeny rovněž nejdlehlší (zámořské) regiony EU a regiony bývalého Cíle 6
- přechodné období 6 nebo 7 let pro regiony, které v předchozím období čerpaly z Cíle 1 a v současnosti nesplňují kritéria (mají vyšší HDP)
- Cíl 1 je rovněž určen pro území z dřívější iniciativy Společenství PEACE (Irsko a Severní Irsko) a pro švédské pobřeží Botnického zálivu

BOX 1.3**Cíl 2**

- pro regiony postižené socioekonomickou restrukturalizací a nezískávají pomoc z Cíle 1
- musí splňovat kritéria Společenství, případně další kritéria stanovená státem na jehož území leží
- o zařazení regionu rozhoduje EK po konzultaci s jednotlivými státy při zachování pravidla, že maximální redukce nesmí přesáhnout 1/3 populace oblastí, které získávaly podporu z Cíle 2 a Cíle 5b v roce 1999
- v regionech žije 18 % populace EU
 - oblasti průmyslu a služeb (10 %)
 - venkovské oblasti (5 %)
 - městské oblasti (2 %)
 - oblasti závislé na rybolovu (1 %)
- pro cíl je určeno 11,5 % prostředků fondů (22,5 mld Euro)
- přechodné období 6 let pro území, které dříve čerpaly z Cíle 2 a Cíle 5b a nyní nebyly zařazeny

BOX 1.4**Cíl 3**

- pro regiony, které nezískávají pomoc z Cíle 1
 - rámec pro akce členských států v oblasti lidských zdrojů
 - adaptace a modernizace systémů vzdělávání, odborné přípravy a zaměstnanosti
 - spojené s ekonomickými a sociálními změnami
 - systémy celoživotního vzdělávání a odborné přípravy
 - aktivní politiky zaměstnanosti
 - podporou rovných příležitostí
 - pro cíl je určeno 12,3 % prostředků fondů (24 mld Euro)
-

BOX 1.5**PŘECHODNÁ OBDOBÍ**

- pro regiony dříve zařazené do Cíle 1
 - 2000-2005 postupně redukované zdroje z ERDF, ESF, EAGGF – podpůrná sekce a FIG
 - 2006 pro část regionů zařazení do Cíle 2 (pokud splňují kritéria), pro ostatní oblasti zastavení pomoci z ERDF (čerpání z ostatních fondů pokračuje)
- pro regiony dříve zařazené do Cíle 2 a Cíle 5b
 - 2000-2005 postupně redukovaná podpora z ERDF; plus 7 let podpora z celoplošného Cíle 3 a programů rozvoje venkova a programů FIG

BOX 1.6**INICIATIVY SPOLEČENSTVÍ**

- čtyři programy
 - INTERREG III: přeshraniční (program A), nadnárodní (B) a meziregionální (C) kooperace podporující vyvážený rozvoj a prostorové plánování – financováno z ERDF (4,9 mld Euro);
 - URBAN II: regenerace měst – financováno z ERDF (0,7 mld Euro);
 - LEADER+: rozvoj venkova – financováno z EAGGF-podpůrná sekce (2 mld Euro);
 - EQUAL: nadnárodní kooperace proti diskriminaci a nerovnosti na trhu práce – financováno z ESF (2,8 mld Euro);
- celkové finanční prostředky 5,35 % Strukturálních fondů (10,4 mld Euro).

BOX 1.7**ROZDĚLENÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ**

- 69,7 % na Cíl 1
- 11,5 % na Cíl 2
- 12,3 % na Cíl 3
- 5,35 % na Iniciativy Společenství
- 0,4 % na inovační opatření
- 0,25 % na technickou pomoc
- 0,5 % na akce FIGG mimo oblasti zařazené do Cíle 1

BOX 1.8**ROZDĚLENÍ FINANČNÍ PODPORY PODLE JEDNOTLIVÝCH STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ**

- Cíl 1 – ERDF, ESF, EAGGF-podpůrná sekce, FIGG
- Cíl 2 – ERDF, ESF
- Cíl 3 – ESF
- Iniciativy Společenství
 - INTERREG III – ERDF
 - URBAN II – ERDF
 - LEADER+ – EAGGF-podpůrná sekce
 - EQUAL – ESF
- inovační akce a technická pomoc – ERDF, ESF

V současnosti (listopad 2000) ještě stále probíhají jednání mezi EK a členskými státy, jsou schvalovány Rámce podpory společenství (CSF – Community support framework) a Jednotné programové dokumenty (Single Programming Document)³.

Informace o nově přijatých dokumentech:

http://www.inforegio.cec.eu.int/wbpro/prord/pro2000_en.htm

³ Podrobný popis pojmů a procedury schvalování viz Prokop Toman: Projektové řízení.

Belgie

1. Prioritní Cíle

Cíl 1

Provincie Henegavsko (Hainaut – 1 285 tis. obyvatel), ztratila od 1.1.2000 status regionu Cíle 1, který měla v předchozím období (1994-99), protože její HDP na 1 obyvatele byl vyšší než 75 % průměrného HDP na 1 obyvatele v EU. Nicméně obdrží přechodnou pomoc do roku 2005 a některé obce až do roku 2006.

Rozpočet Cíle 1 určuje pro Belgii 625 mil. Euro (v cenách roku 1999), oproti 796 mil. Euro v letech 1994-99.

Jednotný programový dokument (SPD) pro Henegavsko má šest hlavních priorit:

- získání nových investorů
- posílení nových informačních technologií
- rozvoj venkova
- odborný výcvik a reintegrace na trhu práce
- boj proti sociální exkluzi.

Cíl 2

Evropská komise stanovila 1.7.1999 pro každý členský stát počet obyvatelstva pro které bude určen Cíl 2. v případě Belgie je to 1 269 tis. obyvatel, což reprezentuje asi 12 % belgické populace.

Alokace finančních prostředků Cíle 2 mezi členské státy je pouze podle schváleného počtu obyvatel, přičemž na každého obyvatele schválené oblasti se přispívá průměrně ročně 41,4 Euro (v cenách 1999).

Pro Belgii bylo schváleno 433 mil. Euro. Celkový objem prostředků je rozdělen na dvě části:

- 368 mil. Euro pro oblasti Cíle 2;
- 65 mil. Euro pro přechodnou pomoc (pro oblasti pobírající pomoc z Cíle 2 a Cíle 5b v období 1994-99, které nebyly schváleny pro Cíl 2 v současném období).

2. Iniciativy Společenství

Mimo tyto tři cíle získává Belgie pro období 2000-2006 podporu ze Strukturálních fondů v rámci Iniciativ Společenství ve výši 209 mil. Euro. Finanční příspěvek ERDF je rozdělen následně:

- INTERREG III: 104 mil. Euro
- URBAN II: 20 mil. Euro.

Další informace:

http://www.inforegio.cec.eu.int/wbover/overmap/B/Bel_en.htm

http://www.inforegio.cec.eu.int/wbnews/newslet75/archiv_en.htm

Dánsko

1. Prioritní Cíle

Cíl 1

Protože HDP na 1 obyvatele je ve všech dánských regionech nad průměrem EU, nedostává Dánsko žádné prostředky na Cíl 1.

Cíl 2

V případě Dánska je stanovený počet obyvatel pro oblasti Cíle 2 celkem 538 tis. obyvatel, což reprezentuje asi 10 % dánské populace.

Pro Dánsko bylo schváleno 183 mil. Euro. Celkový objem prostředků je dále rozdělen na dvě části:

- 156 mil. Euro pro oblasti Cíle 2;
- 27 mil. Euro pro přechodnou pomoc.

2. Iniciativy Společenství

Mimo tyto tři cíle získává Dánsko v období 2000-2006 podporu ze Strukturálních fondů v rámci Iniciativ Společenství ve výši 83 mil. Euro. Finanční příspěvek z ERDF je rozdělen následujícím způsobem:

- INTERREG III: 34 mil. Euro
- URBAN II: 5 mil. Euro.

Další informace:

http://www.inforegio.cec.eu.int/wbover/overmap/DK/da_en.htm

Finsko

1. Prioritní Cíle

Cíl 1

Části finských regionů NUTS II Väli-Suomi (Západní Finsko) a Pohjois-Suomi (Severní Finsko) s nízkou hustotou zalidnění, které získávaly v období 1995-99 pomoc z tehdejšího Cíle 6 získávají v novém období 2000-2006 pomoc z Cíle 1. Dále získává pomoc z tohoto cíle region Itä-Suomi (Východní Finsko), jehož HDP na 1 obyvatele poklesl pod 75 % průměru Evropské unie. Finsko tak patří spolu s Velkou Británií mezi jediné dvě země EU, kde vzrostl počet obyvatel zařazených do území získávajících pomoc z fondů na Cíl 1.

V letech 2000-2006 získá Finsko z rozpočtu Společenství na Cíl 1 celkem 913 mil. Euro, zatímco v letech 1995-99 to bylo zhruba 490 mil. Euro.

EK již přijala dva SPD Cíle 1 ve Východním a Severním Finsku.

Programy jsou zaměřeny na tři hlavní oblasti:

- podpora podnikání
- rozvoj venkova (včetně subvencí farmářům)
- rozvoj aktivní politiky zaměstnanosti, znalostí a nových technologií.

Cíl 2

Počet obyvatelstva stanovený Evropskou komisí pro oblasti Cíle 2 je v případě Finska 1 582 tis. obyvatel, což representuje asi 31 % finské populace.

Pro Finsko bylo schváleno 489 mil. Euro (v cenách roku 1999). Celkový objem prostředků je rozdělen na dvě části:

- 459 mil. Euro pro oblasti Cíle 2;
- 30 mil. Euro pro přechodnou pomoc (pro oblasti pobírající pomoc z Cíle 2 a Cíle 5b v období 1994-99, které nebyly schváleny pro Cíl 2 v současném období).

2. Iniciativy Společenství

Mimo tyto tři cíle získá Finsko v období 2000-2006 podporu ze Strukturálních fondů ve výši 254 mil. EUR v rámci Iniciativ Společenství. z ERDF je financován:

- INTERREG III: 129 mil. Euro
- URBAN II: 5 mil. Euro.

Další informace:

http://www.inforegio.cec.eu.int/wbnews/newslet72/archiv_en.htm

Francie

1. Prioritní Cíle

Cíl 1

Jedinými regiony, které splňují kritéria pro udělení pomoci z Cíle 1 v tomto období ve Francii, jsou čtyři zámořské departementy – Guadeloupe, Martinik, Francouzská Guyana Réunion, kde žije jen 2,7 % populace Francie. Dva další regiony – Korsika (260 tis. obyvatel) a francouzské Henegavsko (Hainaut – arrondissementy Valenciennes, Douai and Avesnes, celkem 851 tis. obyvatel), ztratily od 1.1.2000 status regionů Cíle 1, který měly v předchozím období (1994-99), protože jejich HDP na 1 obyvatele byl vyšší než 75 % průměrného HDP na 1 obyvatele v EU (82,8 % u Korsiky resp. 86,9 % u Henegavska). Nicméně tyto regiony budou získávat přechodnou pomoc po období 7 let.

Rozpočet Cíle 1 pro Francii je 3 805 mil. Euro, zatímco v letech 1994-99 získala Francie 2 387 mil. Euro. Rozpočet má dvě subkapitoly:

- 3 254 mil. Euro pro čtyři zámořské departementy;
- 551 mil. Euro jako přechodnou pomoc pro Korsiku a francouzské Henegavsko.

Zatím byl schválen jen SPD pro Réunion.

Cíl 2

Podle kritérií Evropské komise činí počet obyvatel francouzských území vybraných pro Cíl 2 celkem 18 768 tis. obyvatel, což reprezentuje 31,3 % populace Francie.

Pro Francii je alokováno 6 050 mil. Euro. Celkový objem prostředků je rozdělen na dvě subkapitoly:

- 5 437 mil. Euro pro oblasti Cíle 2;
- 613 mil. Euro pro přechodnou pomoc.

2. Iniciativy Společenství

Mimo tyto tři cíle získává Francie pro období 2000-2006 podporu ze Strukturálních fondů ve výši 1 046 mil. Euro v rámci Iniciativ Společenství. Dvě iniciativy jsou financovány z ERDF:

- INTERREG III: 397 mil. Euro
- URBAN II: 96 mil. Euro.

Další informace:

http://www.inforegio.cec.eu.int/wbover/overmap/F/Fra_en.htm

Irsko

1. Prioritní Cíle

Cíl 1

V předcházejícím období bylo Irsko na úrovni regionů NUTS II jedinou jednotkou a celá země získávala pomoc z Cíle 1. v devadesátých letech patřilo Irsko k zemím s nejvyššími ročními přírůstky HDP v Evropské unii, nicméně na regionální úrovni existují rozdíly mezi vyspělejší východní a jižní částí a zbytkem území. Proto byly v roce 1999 zřízeny na úrovni NUTS II dva regiony – Border Midlands and Western získává podporu z Cíle 1 i v období 2000-2006 a region Southern and Eastern, jehož HDP na 1 obyvatele je vyšší než kritériální hranice a od počátku roku 2000 nemá nárok na podporu z Cíle 1. Pro tento region je určena přechodná pomoc do konce roku 2005 a pro oblast NUTS III South-East (Jihovýchod) až do roku 2006.

V letech 2000-2006 získá Irsko z rozpočtu Společenství na Cíl 1 celkem 3 188 mil. Euro, zatímco v letech 1994-99 to bylo 6 125 mil. Euro. Rozpočet má tři části:

- 1 315 mil. Euro pro region Border Midlands and Western;
- 100 mil Euro je určeno na program k podpoře mírového procesu (PEACE);
- 1 773 mil. Euro obdrží jako přechodnou pomoc region Southern and Eastern.

Hlavní priority:

- ekonomická a sociální infrastruktura
- zaměstnanost a rozvoj lidských zdrojů
- produktivní sektor
- regionální rozvoj

Cíl 2

Pomoc z Cíle 2 je určena pouze pro regiony, které nezískávají pomoc z Cíle 1. Protože všechny regiony Írska získávají podporu z Cíle 1, nejsou do pomoci z Cíle 2 zahrnuty.

2. Iniciativy Společenství

Z Iniciativ Společenství získá Irsko v tomto období dalších 166 mil. EUR. Prostředky z ERDF jsou rozděleny následovně:

- INTERREG III: 84 mil. Euro
- URBAN II: 5 mil. Euro.

Další informace:

<http://www.irgov.ie/finance/csfmain1.htm>

Itálie

1. Prioritní Cíle

Cíl 1

Regiony italského jihu (Mezzogiorno) – Sicílie, Sardinie, Kalábrie, Basilicata, Apulie a Kampánie – splňují kritéria pro udělení pomoci z Cíle 1 v tomto období. Pouze region Molise, který získával pomoc v období 1994-99, dosáhl vyššího HDP na 1 obyvatele než je 75 % průměru Společenství a od 1.1.2000 nemůže být do Cíle 1 zařazen. Nicméně i tento region získává přechodnou pomoc až do konce roku 2006.

Rozpočet Cíle 1 činí 22 122 mil. Euro oproti 16 195 mil. Euro, které Itálie získávala v období 1994-99. Má dvě subkapitoly:

- 21 935 mil. Euro pro šest regionů italského jihu;
- 187 mil. Euro jako přechodnou pomoc pro Molise.

V srpnu 2000 přijala EK Rámec podpory Společenství (CSF – Community support framework) pro regiony jižní Itálie pro období 2000-2006. Pro pomoc v těchto regionech bylo identifikováno šest hlavních priorit:

- rozvoj přírodních a environmentálních zdrojů;
- rozvoj kulturních a historických zdrojů;
- zvýšení kvalifikační úrovně pracovní síly;
- rozvoj podnikatelského sektoru;
- zvýšení kvality života ve městech a velkoměstech;
- posílení dopravních sítí, informační společnosti a bezpečnosti obyvatelstva.

CSF bude implementován prostřednictvím 14 operačních programů, které budou přijaty v samostatných rozhodnutích EK:

- sedm regionálních programů (Molise, Kampánie, Apulie, Basilicata, Kalábrie, Sicílie a Sardinie), na které je vyčleněno 70 % prostředků fondů;
- sedm národních programů zaměřených na lokální rozvoj, dopravu, výzkum, vzdělání, rybářství, bezpečnost veřejnosti a technickou pomoc.

Dosud přijato 11 ze 14 operačních programů pro regiony jižní Itálie. Asi 70 % finančních zdrojů bylo alokováno do 7 programů pro regiony Cíle 1 a pro region Molise s přechodnou pomocí. Dva multiregionální programy jsou zaměřeny na posílení kvalifikace obyvatelstva a regionální konkurenceschopnost – Lokální rozvoj, Výzkum. Program Škola pro rozvoj je zaměřen na prevenci a aktivní boj s nezaměstnaností zajištěním odborného vzdělávání a program Bezpečnost je zaměřen na posílení ekonomického růstu zvýšením bezpečnosti veřejnosti.

Cíl 2

Evropská komise stanovila 1.7.1999 každému členskému státu počet obyvatelstva pro který bude určen Cíl 2. v případě Itálie je to 7 402 tis. obyvatel, což reprezentuje 13 % celkové italské populace.

Objem určený pro Itálii reprezentuje 2 522 mil. Euro v cenách roku 1999. Je rozdělen na dvě subkapitoly:

- 2 145 mil. Euro pro oblasti schválené pro Cíl 2;
- 377 mil. Euro na přechodnou pomoc.

2. Iniciativy Společenství

Mimo tyto tři cíle získává Itálie pro období 2000-2006 podporu ze Strukturálních fondů ve výši 1 172 mil. Euro v rámci Iniciativ Společenství. Finance z ERDF jsou určeny pro:

- INTERREG III: 426 mil. Euro
- URBAN II: 108 mil. Euro.

Podrobnější informace:

http://www.inforegio.cec.eu.int/wbover/overmap/I/ita_en.htm

http://www.inforegio.cec.eu.int/wbnews/newslet74/archiv_en.htm

http://www.inforegio.cec.eu.int/wbnews/newslet78/archiv_en.htm

http://www.inforegio.cec.eu.int/wbnews/newslet79/archiv_en.htm

Lucembursko

1. Prioritní Cíle

Cíl 1

Jelikož Lucembursko dosahuje nejvyššího HDP na 1 obyvatele ze států Evropské unie, nedostává žádnou pomoc z prostředků určených na Cíl 1.

Cíl 2

Pro Lucembursko činí počet obyvatel určených pro oblasti Cíle 2 celkem 118 tis. obyvatel, což reprezentuje 28 % populace státu.

Evropská Komise schválila pro Lucembursko 40 mil. Euro. Celkový objem prostředků je dále rozdělen na dvě části:

- 34 mil. Euro pro oblasti Cíle 2;
- 6 mil. Euro pro přechodnou pomoc (pro oblasti pobírající pomoc z Cíle 2 a Cíle 5b v období 1994-99, které nebyly schváleny pro Cíl 2 v současném období).

2. Iniciativy Společenství

V období 2000-2006 bude Lucembursko získávat podporu ze Strukturálních fondů také v rámci Iniciativ Společenství ve výši 13 mil. Euro (524 mil. LUF). z ERDF je financován pouze INTERREG III částkou 7 mil. Euro (do programu URBAN II není Lucembursko zařazeno).

Další informace:

http://www.inforegio.cec.eu.int/wbover/overmap/L/Lux_en.htm

Německo

1. Prioritní Cíle

Cíl 1

Jedinými regiony, které splňují kritéria pro udělení pomoci z Cíle 1 v tomto období v Německu, je pět spolkových zemí bývalé NDR – Braniborsko, Meklenbursko – Přední Pomořansko, Sasko, Sasko – Anhaltsko a Durynsko. Východní Berlín ztratil od 1.1.2000 status regionu Cíle 1, který měl v předchozím období (1994-99), protože jeho HDP na 1 obyvatele byl vyšší než 75 % průměrného HDP na 1 obyvatele v EU. Nicméně bude získávat přechodnou pomoc do konce roku 2005.

Rozpočet Cíle 1 pro Německo je 19 958 mil. Euro, zatímco v letech 1994-99 získalo Německo 14 866 mil. Euro. Rozpočet má dvě subkapitoly:

- 19 229 mil. Euro pro pět spolkových zemí bývalé NDR;
- 729 mil. Euro jako přechodnou pomoc pro Východní Berlín.

Rámcem podpory Společenství má pět hlavních priorit:

- podpora konkurenceschopnosti v průmyslu a malém podnikání
- rozvoj infrastruktury
- ochrana životního prostředí
- odborné vzdělávání a rovné příležitosti
- rozvoj venkovských oblastí a sektoru rybářství.

Tyto strategické priority budou implementovány v šesti regionálních operačních programech (včetně přechodné pomoci pro východní Berlín) a ve třech národních programech (doprava, lidské zdroje a akvakultura).

Zatím byl schválen jen operační program pro Meklenbursko-Přední Pomořansko. Je zaměřen na podporu rozvoje a strukturální přizpůsobení tohoto regionu a povede k vytvoření nebo udržení 9,5 tis. pracovních míst ročně. Rovněž budou podpořeny kvalifikační a rekvalifikační kurzy pro 224 tis. obyvatel ohrožených nezaměstnaností. Region se bude dále podílet na multiregionálních programech, které ještě nebyly schváleny. .

Cíl 2

V případě Německo je počet obyvatel oblastí v rámci Cíle 2 stanoven na 10 296 tis. obyvatel, což reprezentuje 13 % celkové populace SRN.

Pro Německo je alokováno 3 510 mil. Euro. Celkový objem prostředků je rozdělen na dvě subkapitoly:

- 2 984 mil. Euro pro oblasti Cíle 2;
- 526 mil. Euro pro přechodnou pomoc (pro oblasti pobírající pomoc z Cíle 2 a Cíle 5b v období 1994-99, které nebyly schváleny pro Cíl 2 v současném období).

2. Iniciativy Společenství

Mimo tyto tři cíle získává Německo pro období 2000-2006 podporu ze Strukturálních fondů ve výši 1 608 mil. Euro v rámci Iniciativ Společenství. Finanční prostředky z ERDF jsou rozděleny následovně:

- INTERREG III: 737 mil. Euro
- URBAN II: 140 mil. Euro.

Další informace:

http://www.inforegio.cec.eu.int/wbover/overmap/d/All_en.htm

http://www.inforegio.cec.eu.int/wbnews/newslet75/archiv_en.htm

http://www.inforegio.cec.eu.int/wbnews/newslet78/archiv_en.htm

Nizozemí

1. Prioritní Cíle

Cíl 1

Provincie Flevoland ztratila od 1.1.2000 status regionu Cíle 1, který měla v předchozím období (1994-99), protože její HDP na 1 obyvatele byl vyšší než 75 % průměrného HDP na 1 obyvatele v EU. Nicméně obdrží přechodnou pomoc po období dalších šesti let (do roku 2005).

Rozpočet Cíle 1 stanovuje pro Nizozemsko 123 mil. Euro, oproti 163 mil. Euro v letech 1994-99.

Základními prioritami jsou:

- rozvoj měst
- rozvoj venkova
- posílení produkční struktury, zvláště inovacemi a novými technologiemi
- sociální soudržnost a trh práce
- technická pomoc

Cíl 2

Evropská komise stanovila pro každý členský stát počet obyvatelstva pro které bude určen Cíl 2. v případě Nizozemí je to 2 333 tis. obyvatel, což representuje asi 15 % celkové populace země.

Pro Nizozemí bylo schváleno 795 mil. Euro (v cenách roku 1999). Celkový objem prostředků je rozdělen následovně:

- 676 mil. Euro pro oblasti Cíle 2;
- 119 mil. Euro pro přechodnou pomoc (pro oblasti pobírající pomoc z Cíle 2 a Cíle 5b v období 1994-99, které nebyly schváleny pro Cíl 2 v současném období).

2. Iniciativy Společenství

Mimo tyto tři cíle získá Nizozemí v období 2000-2006 podporu ze Strukturálních fondů ve výši 651 mil. Euro v rámci Iniciativ Společenství. ERDF financuje:

- INTERREG III: 349 mil. Euro
- URBAN II: 28 mil. Euro.

Další informace:

http://www.inforegio.cec.eu.int/wbnews/pdf/resum_en.pdf

Portugalsko

1. Prioritní Cíle

Cíl 1

Šest portugalských regionů – Sever (Norte), Střed (Centro), Alentejo, Algarve, Madeira a Azory splňují kritéria pro udělení pomoci z Cíle 1 v období let 2000-2006. Pouze region Lisabon a Údolí Tejo (Lisboa e Vale de Tejo), který získával pomoc v období 1994-99, dosáhl vyššího HDP na 1 obyvatele než je 75 % průměru Společenství a od 1.1.2000 nemůže být zařazen do Cíle 1. Nicméně i tento region získává přechodnou pomoc do konce roku 2005 a část území (region NUTS III Vale de Tejo) až do konce roku 2006.

Rozpočet pro Cíl 1 je 19 029 mil. Euro, oproti 15 236 mil. Euro, které Portugalsko získalo v období 1994-99. Má dvě subkapitoly:

- 16 124 mil. Euro pro šest regionu Portugalska;
- 2 905 mil. Euro jako přechodnou pomoc pro region Lisboa a Vale de Tejo.

Rámec podpory společenství (CSF) je koncipován na základě národního ekonomického a sociálního rozvojového plánu předloženého portugalskou vládou. Operační programy jsou zaměřeny na čtyři hlavní oblasti pomoci:

- vyrovnání kvalifikační úrovně, podpora zaměstnanosti a sociální soudržnosti;
- podpora konkurenceschopnosti a inovací;
- využití portugalských přírodních předpokladů a geoeconomické pozice;
- podpora trvale udržitelného rozvoje v regionech i na národní úrovni.

Do října 2000 bylo přijato 17 z 19 operačních programů. Programy Vzdělání, Zaměstnanost, odborný výcvik a sociální rozvoj, Informační společnost, Věda, technologie a inovace, Zdraví a Kultura jsou určeny pro zvýšení kvalifikační úrovně a podporu zaměstnanosti a sociální soudržnosti. Programy Ekonomika a Rybářství směřují k modernizaci výrobního sektoru a programy Dostupnost a doprava a Životní prostředí budou přispívat k rozvoji země a její geoeconomické pozici. Pět programů pro pevninské regiony (včetně přechodné pomoci) a programy pro Azory a Madeiru podporují trvale udržitelný rozvoj a národní soudržnost.

Cíl 2

Pomoc z Cíle 2 je určena pouze pro regiony, které nezískávají pomoc z Cíle 1. Protože všechny regiony Portugalska získávají podporu z Cíle 1, nejsou do pomoci z Cíle 2 zahrnuty.

2. Iniciativy Společenství

V období 2000-2006 Získá Portugalsko dále podporu ze Strukturálních fondů ve výši 671 mil. Euro v rámci Iniciativ Společenství. Pomoc z ERDF:

- INTERREG III: 394 mil. Euro
- URBAN II: 18 mil. Euro.

Další informace:

http://www.inforegio.ccc.eu.int/wbover/overmap/P/Port_en.htm

http://www.inforegio.ccc.eu.int/wbnews/newslet73/archiv_en.htm

http://www.inforegio.ccc.eu.int/wbnews/newslet78/archiv_en.htm

Rakousko

1. Prioritní Cíle

Cíl 1

V Rakousku je pouze jediný region, který získává v tomto období pomoc v rámci Cíle 1, a to spolková země Burgenland, která se podílí na celorakouské populaci pouze 3,4 %.

V letech 2000-2006 získá Rakousko z rozpočtu Společenství na Cíl 1 celkem 261 mil. Euro, zatímco v letech 1995-99 to bylo pouze 183 mil. Euro.

SPD Burgenlandu je zaměřen na modernizaci regionu, zvláště intenzifikací aktivit s vysokou přidanou hodnotou. Zvláštní pozornost je věnována rozvoji malého a středního podnikání. v programu je podporováno pět hlavních priorit, které jsou prolougovány z minulého období (1995-99):

- zvýšení obchodních a průmyslových aktivit;
- rozvoj výzkumu a technologický rozvoj;
- cestovní ruch a kultura;
- zemědělství, rozvoj venkova, lesnictví, rybářství a ochrana životního prostředí;
- rozvoj lidských zdrojů.

Cíl 2

Evropská komise stanovila Rakousku kvótu obyvatelstva území pro které bude určen Cíl 2 na 1 995 tis. obyvatel, což representuje zhruba 25 % rakouské populace.

Pro rakouské oblasti Cíle 2 je alokováno 680 mil. Euro. Celkový objem prostředků je rozdělen do dvou částí:

- 578 mil. Euro pro oblasti Cíle 2;
- 102 mil. Euro pro přechodnou pomoc.

2. Iniciativy Společenství

Z celkového rozpočtu na Iniciativy Společenství získá Rakousko v období 2000-2006 podporu ve výši 358 mil. Euro. Prostředky z ERDF jsou rozděleny následovně:

- INTERREG III: 183 mil. Euro
- URBAN II: 8 mil. Euro.

Další informace:

http://www.inforegio.cec.eu.int/wbover/overmap/a/Aut_en.htm

http://www.inforegio.cec.eu.int/wbnews/newslet73/archiv_en.htm

Řecko

1. Prioritní Cíle

Cíl 1

Řecko je zemí Evropské unie s nejnižším HDP na 1 obyvatele a všech 13 řeckých regionů NUTS II je zařazeno do pomoci z Cíle 1.

V letech 2000-2006 získá Řecko z rozpočtu Společenství na Cíl 1 celkem 20 961 mil. Euro, zatímco v letech 1995-99 to bylo zhruba 15 237 mil. Euro.

Hlavní rozvojové strategie:

- zlepšení kvalifikace obyvatelstva
- modernizace infrastruktury
- vzrůst konkurenceschopnosti v sektoru služeb
- zlepšení kvality života
- rozvoj informační společnosti
- soudržnost na národní úrovni

Cíl 2

Pomoc z Cíle 2 je určena pouze pro regiony, které nezískávají pomoc z Cíle 1. Protože všechny regiony Řecka získávají podporu z Cíle 1, nejsou do pomoci z Cíle 2 zahrnuty.

2. Iniciativy Společenství

Z Iniciativ Společenství získá Řecko v tomto období dalších 862 mil. EUR. Finanční prostředky z ERDF jsou rozděleny následovně:

- INTERREG III: 568 mil. Euro
- URBAN II: 24 mil. Euro.

Další informace:

http://www.inforegio.cec.eu.int/wbnews/newslet78/archiv_en.htm

Španělsko

1. Prioritní Cíle

Cíl 1

Ve Španělsku splňuje kritéria pro udělení pomoci z Cíle 1 v tomto období 10 regionů. Jsou to Asturie, Galicie, Kastilie a Leon, Kastilie – La Mancha, Estremadura, Andalusie, Murcia, Valencie, Ceuta a Melilla a Kanárské ostrovy. Region Kantabrie nemá od 1.1.2000 status regionů Cíle 1, který měl v předchozím období (1994-99), ale bude získávat přechodnou pomoc po období 7 let.

Rozpočet Cíle 1 pro Španělsko je 38 096 mil. Euro a svým objemem je největší mezi státy EU. v období let 1994-99 získalo Španělsko 28 665 mil. Euro, což bylo také nejvíce z Evropské unie. Rozpočet má dvě subkapitoly:

- 39 186 mil. Euro pro 10 regionů;
- 362 mil. Euro jako přechodnou pomoc pro Kantabrii.

Priority:

- konkurenceschopnost a produktivita
- informační společnost
- životní prostředí
- zaměstnanost
- rozvoj měst a místní rozvoj
- dopravní a energetické sítě
- rozvoj venkova
- rybářství a akvakultura.

Cíl 2

V případě Španělska je stanovený počet obyvatel na Cíl 2 celkem 8 809 tis., což representuje 22 % jeho populace.

Pro Španělsko je alokováno 2 651 mil. Euro. Celkový objem prostředků je rozdělen na dvě subkapitoly:

- 2 553 mil. Euro pro oblasti Cíle 2;
- 98 mil. Euro pro přechodnou pomoc.

2. Iniciativy Společenství

Mimo tyto tři cíle získává Španělsko pro období 2000-2006 podporu ze Strukturálních fondů ve výši 1 958 mil. Euro v rámci Iniciativ Společenství. ERDF finacuje:

- INTERREG III: 900 mil. Euro
- URBAN II: 106 mil. Euro.

Další informace:

http://www.inforegio.ccc.eu.int/wbnews/newslet78/archiv_en.htm

Švédsko

1. Prioritní Cíle

Cíl 1

Části švédských regionů NUTS II Norra Mellansverige (Severní Střední Švédsko), Mellersta Norrland (Střední Norrland) a Övre Norrland (Horní Norrland), které získávaly v období 1995-99 pomoc z tehdejšího Cíle 6 (pomoc rozvoji řídky obydlených regionů) získávají v novém období 2000-2006 pomoc z Cíle 1. v těchto oblastech žije 5,1 % švédské populace. Dále získala speciální sedmiletý program pomoci severní pobřežní oblast u Botnického zálivu, která nesplňuje kritéria ani Cíle 1, ani bývalého Cíle 6.

V letech 2000-2006 získá Švédsko z rozpočtu Společenství na Cíl 1 celkem 722 mil. Euro, zatímco v letech 1995-99 to bylo pouze 278 mil. Euro. Rozpočet je rozdělen následovně:

- 372 mil. Euro pro regiony Cíle 1;
- 350 mil Euro je určeno na speciální program pro pobřežní oblasti.

Dva SPD pro švédské regiony Severní Norrland (Norra Norrland) a Södra Skogsän (část NUTS II Norra Mellansverige) obsahují velmi podobné strategie. Jsou zaměřeny hlavně na rozvoj high-tech a informační společnosti. Tyto SPD také věnují pozornost posílení atraktivity regionů pro získání nových podnikatelských subjektů a boji proti emigraci. Každý program má specifický subprogramy podporující tradiční kulturu a řemesla Laponců.

Cíl 2

Evropská komise stanovila v roce 1999 pro každý členský stát počet obyvatelstva pro které bude určen Cíl 2. Pro Švédsko činila stanovená kvóta 1 223 tis. obyvatel, což reprezentuje 14 % švédské populace.

Pro švédské oblasti Cíle 2 je alokováno 406 mil. Euro. Celkový objem prostředků je rozdělen do dvou částí:

- 354 mil. Euro pro oblasti Cíle 2;
- 52 mil. Euro pro přechodnou pomoc (pro oblasti pobírající pomoc z Cíle 2 a Cíle 5b v období 1995-99, které nebyly schváleny pro Cíl 2 v současném období).

2. Iniciativy Společenství

Z celkového rozpočtu na Iniciativy Společenství získá Švédsko v období 2000-2006 podporu ve výši 278 mil. Euro. Iniciativy financované z ERDF:

- INTERREG III: 154 mil. Euro
- URBAN II: 5 mil. Euro.

Další informace:

http://www.inforegio.cec.eu.int/wbover/overmap/sv/Sued_en.htm

Spojené Království Velké Británie a Severního Irsku

1. Prioritní Cíle

Cíl 1

Pro období let 2000-2006 získávají nově podporu z Cíle 1 regiony South Yorkshire, West Wales and the Valleys a Cornwall a Isles of Scilly⁴ a pokračuje podpora pro region Merseyside. Vedle Finska je Velká Británie jedinou zemí, kde vzrostl počet obyvatel zařazených do území získávajících pomoc z fondů na Cíl 1. Podíl obyvatel těchto území nyní reprezentuje 8,6 % britské populace, oproti 5,9 % v letech 1997-99. Na druhé straně Severní Irsko a skotský NUTS II Highlands and Islands, které v minulosti získávaly podporu v rámci Cíle 1, mají nyní HDP na 1 obyvatele vyšší než je průměr Společenství, proto od počátku roku 2000 nemají nárok na podporu z Cíle 1. Nicméně i pro tyto regiony je určena přechodná pomoc do konce roku 2005 a pro určité menší oblasti až do roku 2006.

V letech 2000-2006 získá Velká Británie z rozpočtu Společenství na Cíl 1 celkem 6 251 mil. Euro, zatímco v letech 1994-99 to bylo pouze 2 572 mil. Euro. Rozpočet má tři části:

- 4 685 mil. Euro pro South Yorkshire, West Wales and the Valleys, Cornwall and Isles of Scilly a Merseyside;
- 400 mil. Euro je určeno na program k podpoře mírového procesu v Severním Irsku (PEACE);
- 1 166 mil. Euro obdrží jako přechodnou pomoc Severní Irsko a skotské Highlands and Islands.

Priority SPD jsou obvykle rozvoj lidského potenciálu, rozvoj podnikání, zvláště malého a středního a dále jsou zaměřeny podle specifických potřeb regionů. Např. Severní Irsko považuje za prioritní mír a usmíření a rozšíření spolupráce sever-jih (Irsko), Západní Wales rozvoj venkova a trvale udržitelné využívání přírodních zdrojů, Jižní Yorkshire podporu investic pomocí strategického plánování, atd.

Cíl 2

Kvóta stanovená pro Velkou Británii činila 13 836 tis. obyvatel, což reprezentuje 24 % populace Velké Británie.

Pro britské oblasti Cíle 2 je alokováno 4 695 mil. Euro. Celkový objem prostředků je rozdělen do dvou částí:

- 3 989 mil. Euro pro oblasti Cíle 2;
- 706 mil. Euro pro přechodnou pomoc.

⁴ Zde je potřeba poznamenat, že dva z regionů NUTS II (Cornwall a West Wales and the Valleys), které mají nyní nárok na podporu nově vznikly až na konci devadesátých let.

2. Iniciativy Společenství

Z celkového rozpočtu na Iniciativy Společenství získá Velká Británie v období 2000-2006 podporu ve výši 961 mil. Euro. ERDF podporuje tyto iniciativy:

- INTERREG III: 362 mil. Euro
- URBAN II: 117 mil. Euro.

Další informace:

http://www.inforegio.ccc.eu.int/wbover/overmap/UK/Runi_en.htm

INTERREG III v letech 2000 – 2006

Evropská komise schválila v dubnu 2000 Iniciativu Společenství INTERREG III na období 2000 – 2006.

Nová iniciativa má tři sekce:

- A zaměřenou na přeshraniční spolupráci podporující integrovaný regionální rozvoj mezi pohraničními regiony (viz Příklad č. 4).
- B zaměřenou na nadnárodní spolupráci přispívající k integrovanému území mezi státy Evropské unie (viz Příklad č. 5).
- C cílenou na posílení meziregionální spolupráce a podporující politiky a techniky meziregionálního ekonomického rozvoje.

Financování

Pro období 2000-2006 je určeno na program INTERREG III 4 875 mil. Euro (v cenách roku 1999). Projekty budou kofinancovány jak EK, tak členskými státy. Program INTERREG III je financován pouze z fondu ERDF. Příspěvek ERDF může být do výše 50 % celkových nákladů, v regionech zahrnutých do Cíle 1 až do výše 75 % nákladů.

EK předložila finanční alokaci prostředků pro jednotlivé členské státy. Kritériem byl především podíl obyvatelstva:

- v regionech na vnitřních hranicích EU
- ve zvláště periferních oblastech
- v regionech na hranicích se státy střední a východní Evropy.

Rovněž byla přijata zásada, že 50 – 80 % národních prostředků musí být alokováno na přeshraniční spolupráci a 6 % na meziregionální spolupráci.

Státy, které nejsou členy EU a zúčastňují se akcí v rámci INTERREGu III mohou získat finanční prostředky na spolupráci z programu PHARE-CBC, národních programů PHARE, ISPA a SAPARD, nebo z programů TACIS (pro státy SNS) a MEDA (pro státy kolem Středozemního moře). Dále je možno získat půjčky Evropské investiční banky (EIB).

Alokace finančních prostředků programu INTERREG III

stát	finanční prostředky (v mil. Euro)
Belgie	104
Dánsko	34
Finsko	129
Francie	397
Irsko	84
Itálie	426
Lucembursko	7
Německo	737
Nizozemí	349
Portugalsko	394
Rakousko	183
Řecko	568
Španělsko	900
Švédsko	154
Velká Británie	362
Sít (Network)	47
EUR15	4875

Pramen: http://info regio.cec.eu.int/wbpro/prord/prorde/prorde17d_en.htm

INTERREG IIIA

Je zaměřen přeshraniční spolupráce mezi sousedními regiony k rozvoji přeshraničních sociálněekonomických center společnými rozvojovými strategiemi.

Podporované oblasti:

- Všechna území NUTS III lokalizovaná podél vnitřních i vnějších hranic EU
- Některé NUTS III v pobřežních oblastech

V některých případech mohou pobírat podporu i území sousedící s pohraničními a přímořskými NUTS III. Program je určen také pro území, která nejsou klasifikována jako NUTS III, ale jsou uvnitř pohraničních regionů NUTS III nebo pro region, kde taková území sousedí s jinými pohraničními oblastmi. Pro takové případy však existuje finanční omezení – obdržené podpory nesmí přesáhnout 20 % prostředků programu Interreg.

Priority

- Podpora rozvoje městských, venkovských a pobřežních oblastí

- Posílení podnikatelského prostředí
- Rozvoj malých a středních podniků, včetně cestovního ruchu
- Rozvoj místních aktivit podporujících zaměstnanost
- Pomoc při integraci na trhu práce, včetně sociální integrace
- Iniciativy podporující využití lidských zdrojů a zařízení pro výzkum a vývoj, vzdělávání, kulturu, komunikaci, zdraví a právní ochranu
- Opatření na ochranu životního prostředí podporující účinné využití energie a obnovitelné energetické zdroje
- Podpora dopravních, informačních a komunikačních sítí a služeb, vodních a energetických systémů
- Růst spolupráce v právní a administrativní oblasti
- Růst lidského i institucionálního potenciálu pro přeshraniční spolupráci

INTERREG IIIB

Nadnárodní spolupráce mezi národními, regionálními a lokálními orgány je zaměřena na podporu větší integrace uvnitř EU formováním větších seskupení regionů. Podporuje trvale udržitelný a vyrovnaný rozvoj uvnitř unie a lepší integraci mezi členskými státy a kandidátskými zeměmi a dalšími sousedními zeměmi.

V programech INTERREG IIIB je kladen zvláštní důraz na významně periferní regiony a ostrovní regiony. Poskytují také příležitost k podpoře spolupráce mezi skupinami regionů, které mají společné problémy, jako jsou např. horské oblasti.

Podporované oblasti:

Podpora nadnárodní spolupráce může být poskytována na celém území Evropské unie a v regionech sousedících s EU. Regionální seskupení byly sestaveny na základě bývalých programů INTERREG IIC (prostorové plánování) a pilotních projektů vycházejících z bývalé směrnice o ERDF (článek 10 o prostorovém plánování) z období 1994 – 1999, protože tyto programy ještě nejsou ukončeny.

Jedná se o:

- Alpskou oblast (v EU Rakousko, alpské regiony Itálie a Francie a SRN a Švýcarsko, Lichtenštejnsko a Slovinsko)
- Archimed (Řecko a italské regiony Kalábrie, Basilicata, Apulie a Sicílie)
- Atlantickou oblast (Portugalsko, Irsko a regiony v širším zázemí Atlantického oceánu ve Španělsku, Francii a Velké Británii)
- Region Baltského moře (Dánsko, Finsko, Švédsko, severní spolkové země SRN v EU, jihovýchodní Norsko, severní Polsko, pobaltské státy a regiony v severozápadním Rusku)
- CADSES (střední Evropa, Jaderské moře, Podunají a jihovýchodní Evropa – Rakousko, nové spolkové země SRN, Bavorsko a Bádensko – Württembersko, východní regiony Itálie, Řecko a mimo EU všechny státy CEFTA a bývalé Jugoslávie, Albánie, Bulharsko a evropská část Turecka)

- Severní periferie (Skotsko, severní a střední Finsko a Švédsko, západní a severní Norsko a Island)
- Region Severního moře (regiony Evropské unie v širším zázemí Severního moře a regiony jižního a jihozápadního Norska)
- Jihozápadní Evropa (Pyrenejský poloostrov a regiony jihozápadní Francie)
- Severozápadní Evropa (celé území BENELUXu, Velké Británie a Irsko, převážná část starých spolkových zemí SRN a regiony severní Francie)
- Nejvzdálenější regiony (Azory, Madeira, Kanárské ostrovy, francouzské zámořské departementy v Karibské oblasti a Réunion)
- Středozeří (pobřežní oblasti EU v západní části Středozemního moře, včetně italských regionů Lombardie, Piemont a Valle d'Aosta, francouzského regionu Rhône-Alpes a portugalského Algarve, dále Andora, Švýcarsko a regiony v Maroku, Alžírsku a Tunisku.)

Návrhy na nadnárodní spolupráci musí vycházet:

- ze zkušeností z programů INTERREG IIC
- priorit politik Společenství, zvláště transevropských dopravních sítí
- doporučení Evropského prostorového plánu rozvoje (ESDP)

Priority

- rozšíření regionálních rozvojových strategií na nadnárodní úroveň, včetně spolupráce mezi městy nebo městskými oblastmi a venkovskými oblastmi;
- podpora účinných a trvale udržitelných dopravních systémů spolu s lepším přístupem k informační společnosti; Cílem je usnadnit komunikaci mezi ostrovy a periferními regiony;
- podpora ochrany životního prostředí a přírodních zdrojů, především vodních zdrojů.

Ve specifických případech zvláště periferních regionů bude nadnárodní spolupráce podporovat tyto iniciativy:

- ekonomickou integraci a podporu spolupráce mezi těmito regiony a regiony v dalších členských státech;
- podporovat spojení se zeměmi v jejich širším geografickém zázemí (Karibská oblast, Latinská Amerika, Atlantický oceán, severozápadní Afrika a Indický oceán).

INTERREG IIIC

Program INTERREG IIIC je určen pro výměnu zkušeností týkajících se regionálního rozvoje a kooperace bude zahrnovat i regiony mimo Evropskou unii, zvláště v zemích usilujících o vstup. v rámci programu jsou čtyři priority:

1. *Meziregionální spolupráci veřejné správy a dalších subjektů v regionech získávajících pomoc v rámci Cílů 1 a 2.*
Cílem je podpořit přímou spolupráci mezi partnery v těchto regionech a partnery v ostatních oblastech. Jedná se zejména o výměnu zkušeností.
2. *Meziregionální spolupráci veřejné správy a dalších subjektů zapojených v programech INTERREG.*

Tyto akce mohou pokrývat kooperaci jak na přeshraniční, tak i nadnárodní úrovni s cílem dosáhnout většího pozitivního efektu.

3. *Meziregionální spolupráci mezi městy.*

Budou podporovat akce vedoucí ke zvýšení kvality života v městských oblastech.

4. *Meziregionální spolupráci mezi regiony zapojenými do regionálních inovačních akcí.*

Cílem je výměna zkušeností získaných v následujících oblastech:

- regionální ekonomice založené na znalostní a technologické inovaci,
- informační společnosti a regionálním rozvoji (e-EuropeRegio),
- regionální identitě a trvale udržitelném rozvoji.

Z programu budou financovány tři základní typy projektů:

1. *Operace regionálního rozsahu*

Jsou cíleny k podpoře strategického přístupu kooperace mezi regiony. Mohou být složeny z několika menších projektů, ale musí se týkat minimálně tří regionů. – např. skupina regionů vypracuje plán, který bude zahrnovat projekty dopravního spojení, cestovního ruchu a kooperace malých a středních podniků.

2. *Individuální meziregionální kooperační projekty*

Jsou určeny k výměně zkušeností v oblasti metodologie a projektování a mají napomáhat jejich implementaci v regionech. Výsledkem by měl být nikoliv jen transfer znalostí (jako v následujících programech Sítě), ale také kooperace při implementaci projektů. Obdobou této podpory jsou např. již existující programy RECITE a Ecos-Ouverture.

3. *Sítě*

Tento typ projektů je zaměřen na výměnu zkušeností při implementaci projektů mezi regiony jak v Evropské unii, tak i mimo její hranice. Je určen především na semináře, studijní cesty a výměnu odborníků.

INTERREG III

BOX 1.9

- A je určen pro přeshraniční spolupráci regionů
- B je soustředěn na nadnárodní spolupráci
- oba se týkají předem definovaných regionů
- C nemá geografické omezení, mohou spolupracovat všechny regiony

Pramen: http://info regio.cec.eu.int/wbpro/prord/prordc/prordc17_en.htm

URBAN II

Iniciativa Společenství URBAN II je zaměřena na podporu návrhů a implementaci inovačních rozvojových modelů pro ekonomickou a sociální regeneraci městských oblastí v úpadku. Má také posílit výměnu informací a zkušeností s trvale udržitelným rozvojem měst v Evropské unii.

Podporovaná území

Do této iniciativy je zařazeno kolem 50 měst s 20 tis. a více obyvateli. Tyto městské oblasti mohou být v kterémkoliv regionu (nejsou tedy omezeny skutečností, že pobírají podporu z Cílů 1 nebo 2), ale musí splňovat nejméně tři z následujících podmínek:

- vysoká míra dlouhodobé nezaměstnanosti
- nízká úroveň ekonomické aktivity
- vysoká úroveň chudoby
- potřeba strukturálních změn vzhledem k ekonomickým a sociálním potížím
- vysoký podíl imigrantů, etnických menšin nebo uprchlíků
- nízká úroveň vzdělání a kvalifikace
- vysoká úroveň kriminality a zločinnosti
- nestabilní demografický vývoj
- zvláště špatné environmentální podmínky

Priority

- Renovace budov v kontextu tvorby zaměstnanosti, integrace místního obyvatelstva, respektování životního prostředí a všeobecného zlepšení života ve městech.
- Lokální iniciativy zaměstnanosti vedoucí k směřování pracovních míst do životního prostředí, kultury a služeb, se zvláštním zřetelem na rovnost mezi muži a ženami.
- Zdokonalování vzdělávacích systémů a systémů odborné přípravy.
- Rozvoj systémů veřejné dopravy nepoškozujících životní prostředí.
- Podpora zavádění manažerských systémů zlepšujících využití energie a využívajících obnovitelné zdroje energie.
- Rozvoj potenciálu, který vytváří technologie informační společnosti v ekonomickém sociálním a environmentálním sektoru.

Každý z programů musí zahrnovat opatření pro posílení výměny informací a získaných zkušeností při regeneraci městských oblastí v úpadku.

Financování

Pro období 2000-2006 je určeno na program URBAN II celkem 700 mil. Euro (v cenách roku 1999). Projekty budou kofinancovány jak EK, tak členskými státy. Program URBAN II je financován pouze z fondu ERDF. Příspěvek ERDF může být do výše 50 % celkových

nákladů, v regionech zahrnutých do Cíle 1 až do výše 75 % nákladů. Dále je možno získat půjčky Evropské investiční banky (EIB).

Evropská Komise koncipovala indikativní finanční alokace pro jednotlivé členské státy. Jsou založeny na proporci populace žijící v městských oblastech, míře nezaměstnanosti a dlouhodobé nezaměstnanosti v těchto územích.

Alokace finančních prostředků programu URBAN II

stát	finanční prostředky (v mil. Euro)
Belgie	20
Dánsko	5
Finsko	5
Francie	96
Irsko	5
Itálie	108
Lucembursko	0
Německo	140
Nizozemí	28
Portugalsko	18
Rakousko	8
Řecko	24
Španělsko	106
Švédsko	5
Velká Británie	117
Síť (Network)	5
EUR15	700

Pramen: http://www.inforegio.ccc.eu.int/wbpro/prord/prordc/prordc18_en.htm

Příklad programu v rámci Iniciativy Společenství URBAN viz Příklady č. 7.

Inovační opatření

ERDF se podílí také na financování inovačních opatření, které jsou následujícího typu:

- studie iniciované EK k identifikaci a analýze problémů regionálního rozvoje, zvláště s ohledem na harmonický, vyvážený a trvale udržitelný rozvoj celého území Společenství, zahrnující rovněž Evropskou perspektivu prostorového rozvoje (ESDP);
- pilotní projekty identifikující nebo testující nová řešení regionálního a lokálního rozvoje;
- výměnu zkušeností ve využití inovací v oblasti regionálního a lokálního rozvoje.

Pro období 2000-2006 vydala propozice v červenci tohoto roku. Návrhy mají být cíleny na tři základní oblasti:

- rozvoj regionálních ekonomik na znalostních a technologických inovacích
- podpora iniciativy e-Europe: informační společnosti ve službách regionálnímu rozvoji
- podpora regionální identity a trvale udržitelného rozvoje

Přednost budou mít projekty v oblastech získávajících podporu z prioritních Cílů

Rozpočet ERDF na Inovační opatření v letech 2000-2006 je 400 mil. Euro a na jednotlivé programy má být určena částka od 0,3 do 3 mil. Euro. Podpora z Evropské fondu regionálního rozvoje může dosáhnout až 80 % celkových nákladů v oblastech získávajících podporu z Cíle 1 a 50 – 60 % v oblastech získávajících podporu z Cíle 2.

Podrobnější informace:

http://www.inforegio.cec.eu.int/innovating/index_en.htm

V současnosti (do konce roku 2001) ještě probíhají projekty vyhlášené v letech 1995 až 1997. Jedná se o následující programy.

Nové zdroje zaměstnání

Program je zaměřen na podporu lokálních iniciativ při vytváření nových pracovních míst např. v lokálních službách a podporu regionálních a lokálních strategií na získání nových zdrojů zaměstnání. Projekty jsou zaměřeny do tří prioritních oblastí:

- služby obyvatelstvu (péče o děti, přestárlé atd.)
- zlepšení obytného prostředí (modernizace bytů, veřejná doprava, občanská vybavenost ve venkovských oblastech, atd.)
- ochrana životního prostředí (recyklace, přírodní rezervace, prevence před znečištěním životního prostředí, atd.).

Z ERDF je financováno částkou 15,2 mil. Euro celkem 41 pilotních projektů.

Kultura a dědictví

V rámci programu jsou podporovány pilotní projekty, které pomáhají rozvíjet lokální dědictví a zakládat spolupráci v oblasti kultury mezi městy a regiony. ERDF financuje 32 pilotních projektů částkou 14,2 mil. Euro.

Seznam pilotních projektů:

http://www.inforegio.cec.eu.int/wbpro/prord/prordi/pdia6_en.htm

Podpora technologických inovací

V rámci podpory technologických inovací existují dva typy projektů:

1. Regionální inovační strategie (RIS)

Projekty zaměřené na podporu spolupráce mezi soukromým a veřejným sektorem v oblasti inovací na regionální úrovni a vytvoření institucionálního rámce pro účinnější využívání inovací, zvláště v nejméně rozvinutých regionech. ERDF financuje 19 pilotních projektů RIS částkou 4,2 mil. Euro.

2. Regionální transfer technologií (RTT)

Projekty zaměřené na snížení technologických rozdílů mezi regiony cestou meziregionální kooperace v oblasti výzkumu a vývoje a inovací. v současnosti existuje 7 pilotních projektů RTT financovaných z ERDF částkou 525 tis. Euro.

Na těchto projektech participuje celkem 30 regionů.

Souběžně s projekty financovanými ERDF je financováno také 21 projektů v rámci Regionálního transferu inovací a transferových strategií (RITTS), které jsou zaměřeny na zlepšení účinnosti infrastruktury a politik na podporu inovací.

Seznam pilotních projektů RIS:

http://www.inforegio.cec.eu.int/wbpro/prord/prordi/pdia7_en.htm

Seznam pilotních projektů RTT:

http://www.inforegio.cec.eu.int/wbpro/prord/prordi/pdia8_en.htm

Stránky RTTS:

<http://www.innovating-regions.org/>

Informační společnost

Projekty na podporu inovací zařazené v rámci programu Inovační společnost byly dvojího typu:

1. Strategie a akční plány (RISI 1)

zaměřené na lepší využití existujících zdrojů v regionech vedoucích k rozvoji informační společnosti. z 22 projektů RISI 1 financoval ERDF 14 projektů částkou 3,5 mil. Euro.

2. Multiregionální pilotní projekty (RISI 2)

zaměřené na adaptaci a využití technologií v nejméně rozvinutých regionech. Jsou založeny na meziregionální spolupráci při rozvoji nových aplikací. z 9 projektů RISI 2 financoval ERDF 7 projektů částkou 11,5 mil. Euro.

Seznam projektů:

http://www.inforegio.cec.eu.int/wbpro/prord/prordi/pdia9_en.htm

Regionální nebo prostorové plánování – pilotní projekty TERRA

Inovační opatření pro zlepšení spolupráce v regionálním plánování. Komise vyhlásila v roce 1996 program TERRA zaměřený na založení sítě spolupráce pro modelové pilotní projekty ve zvláště zranitelných oblastech. Bylo zpracováno 15 pilotních projektů zaměřených na:

- pobřežní oblasti

- oblasti říčních bazénů
- oblasti, kde je ohrožena jejich přírodní nebo kulturní hodnota
- špatně dostupné venkovské oblasti
- oblasti náchylné k erozi.

V dalším období budou financovány v rámci programu URBAN.

Dále byly podporovány čtyři pilotní akce, které navazovaly na dřívější program nadnárodní spolupráce regionů INTERREG IIC. Byly spojeny s přípravou Evropské perspektivy prostorového rozvoje (ESDP). v dalším období budou financovány v rámci programu INTERREG IIIB.

Seznam pilotních projektů:

http://www.inforegio.cec.eu.int/wbpro/prord/prordi/prdif_en.htm

Informace o pilotních akcích:

http://www.inforegio.cec.eu.int/wbpro/prord/prordi/prdib_en.htm

Pilotní programy – Urban Pilot Programme (UPP)

V období 1995-99 byly v rámci Inovačních opatření financovány pilotní programy navazující na Iniciativu Společenství URBAN. Cílem těchto programů byl výzkum a implementace inovací týkající se řízení a plánování měst se zvláštním zaměřením na trvale udržitelnou ekonomickou a sociální soudržnost. Navazoval na pilotní programy z předchozího období, které většinou končily v roce 1996. Od roku 1997 bylo zatím zpracováno 26 pilotních projektů ve 14 členských státech (kromě Lucemburska). ERDF přispívá na tyto pilotní projekty částkou 63,6 mil. EUR, což činí 39,2 % celkových nákladů.

V dalším období budou financovány v rámci programu URBAN.

Podrobné informace a seznam pilotních programů:

<http://www.inforegio.cec.eu.int/urban/upp/frames.htm>

RECITE II – meziregionální spolupráce uvnitř Společenství

V rámci inovačních opatření byl vyhlášen na období 1998-99 program RECITE II, který navazuje na obdobný program z předcházejícího období. Je zaměřen na projekty spolupráce mezi městy a regiony EU v následujících oblastech:

- rozvoj místního potenciálu, především tvorby pracovních míst
- zlepšování přístupu na evropský trh pro malé podniky
- podpora služeb pro malé podnikání
- zakládání center pro vyrovnávání příležitosti v ekonomické oblasti
- ochranu a zlepšování životního prostředí.

Na spolupráci, která se týká šíření know-how nebo přímo společných projektů musí být zainteresovány subjekty nejméně tří členských států.

Seznam projektů:

http://www.inforegio.cec.eu.int/wbpro/prord/prordi/recite2_en.htm

ECOS-Ouverture II – meziregionální spolupráce mimo Společenství

Tento program je obdobou programu RECITE, ale je zaměřen na meziregionální spolupráci s partnery mimo Evropskou unii – v zemích střední Evropy, Pobaltí, SNS a ve Středozeří. Projekty partnerů z těchto zemí jsou kofinancovány z programů PHARE, TACIS a MEDA.

V dalším období budou programy RECITE a ECOS-Ouverture financovány v rámci programu INTERREG IIIC.

Podrobnější informace:

http://www.inforegio.cec.eu.int/wbpro/prord/prordi/ecos/def_en.htm

Transevropské sítě – TEN

ERDF se podílí rovněž na financování politiky rozvoje Transevropských sítí (TEN). TEN byly vyhlášeny v roce 1993 pro posílení růstu, konkurenceschopnosti a zaměstnanosti ve Společenství. Základním cílem je infrastrukturní propojení národních systémů do jednotného systému a spojení ostrovů, vnitrozemských oblastí a periferních oblastí s centrálními regiony. Pokrývají oblast dopravy, energií a telekomunikací (obvykle dálkových linek). Financování TEN je zabezpečováno z několika zdrojů:

- Strukturální fondy a Kohezní fond
- Evropský investiční fond
- Evropská investiční banka.

ERDF financuje projekty TEN v rámci prioritních Cílů 1 a 2 (viz Příklad č.2). Pro období let 2000-2006 byly stanoveny následující priority:

Doprava

- *účinnost* – zlepšení účinnosti dopravních systémů, které bude zahrnovat modernizaci dopravní infrastruktury, podporu lepšího řízení těchto systémů a harmonizaci technických standardů
- *multimodální vyrovnanost* – v současnosti směřuje většina prostředků Strukturálních fondů do sektoru silniční dopravy; pro další období je nutné posilovat i další druhy dopravy, prioritou je rozvoj multimodálních a kombinovaných dopravních systémů, včetně rozvoje dopravních uzlů
- *dostupnost* – programy budou podporovat větší dostupnost regionů, vedle kompletnosti transevropských sítí také budováním druhotných dopravních sítí
- *trvale udržitelný rozvoj* – podpora trvale udržitelných dopravních systémů, jak redukcí dopadů dopravy na životní prostředí, tak i zaváděním dopravy méně poškozující životní prostředí.

Energie

- *energetické sítě* – zlepšení propojenosti, kompletnosti propojení elektrických sítí a sítí plynovodů
- *lepší využívání energií* – podpora aktivit šetřících energii
- *obnovitelné energetické zdroje* – investice do obnovitelných zdrojů s důrazem na zvýšení nezávislosti regionů na impotech energií.

Telekomunikace

- *stimulace nových služeb a inovačních aplikací* – zahrnuje především elektronický obchod a využití Internetu pro podnikání a veřejnou správu
- *vybavenost potenciálních uživatelů* – vzdělávání a distanční výuka pomocí elektronických médií, podpora "informační" kvalifikace v podnikání.

Příklady

Příklad č. 1

Galície

Přehled programu – dokument číslo 94.11.09.009

Evropská komise schválila operační program zaměřený na redukci dopadu slabě rozvinuté infrastruktury na výkonnost produkčního systému Galície, s důrazem na podporu produktivních výrobních investic.

Evropské společenství bude financovat část rovnající se 62 % celkových investic, zbytek bude opatřen národními, oblastními a místními orgány a soukromým sektorem. Tyto společné finance jsou poskytovány z Evropského regionálního rozvojového fondu (ERDF).

Tento operační program je součástí programové dohody (Rámec podpory Společenství) pro španělské regiony, jejichž rozvoj zaostává (v období 1994-99), uzavřené mezi ES a Španělskem.

Priority programu:

- zdokonalování výrobního systému pomocí podpory průmyslu a řemesel, kvalitativního rozvoje cestovního ruchu, zemědělství a rozvoje venkova, podporu rybolovu a výzkumu a vývoje
- rozvoj lidského potenciálu ke zlepšení kvality života a výkonnosti výrobního systému, prostřednictvím zlepšování vzdělávacího systému, odborného výcviku (zvláště v sektorech zaměřených na životní prostředí) a zdravotnictví
- snižováním regionální izolace prostřednictvím vyrovnaného rozvoje silniční, železniční a přístavní infrastruktury a zdokonalováním telekomunikací
- dokončení základní vodovodní a energetické infrastruktury a zlepšování řízení hospodaření s vodou

Technické informace

ERDF program číslo:	94.11.09.009
Číslo rozhodnutí:	C(94) 3043/5
Datum rozhodnutí:	11/25/94
Cíl:	1
Období:	1994-99

Finanční informace podle podprogramů

Podprogram/opatření	Náklady celkem v mil. Euro	Příspěvek EU v mil. Euro
Snížení izolovanosti	1 594,6	1 009,9
Průmysl, služby a řemesla	412,6	232,7
Cestovní ruch	24,8	15,5
Zemědělství a rozvoj venkova	20,4	12,7
Rybářství	11,4	8,2
Zlepšení infrastruktury pro ekonomické aktivity	348,6	206,4
Rozvoj lidského potenciálu	75,6	54,8
Technická pomoc, kontrola a informace	5,4	4,2
Celkem	2 493,4	1 544,5

Příspěvek Evropské unie je 62 % celkových odhadovaných nákladů.

Fondy EU přispívají takto:

Evropský Regionální Rozvojový Fond – 100%.

Kontaktní adresa:

Ministerio de Economía y Hacienda

Dirección General de Planificación

Paseo de la Castellana 162

E- 28046 Madrid

Pramen: http://www.inforegio.org/wbpro/prord/reg_prog/po/prog_65.htm

Příklad č. 2**Řecko – zemní plyn****Přehled programu – dokument číslo 94.08.09.025**

Evropská Komise schválila operační program k podpoře užívání zemního plynu v energetice, zejména pro produkci elektrické energie, s cílem omezit závislost země na ropě, úroveň spotřeby elektřiny a ochraně životního prostředí.

Evropská Komise hradí 43 % celkových investic. Zbytek je pokryt řeckými úřady a soukromým sektorem. Prostředky Společenství jsou poskytovány z Evropského Regionálního Rozvojového Fondu.

Program zahrnuje následující opatření:

- instalace vysokotlakých plynovodů a zpracující závod na LPG
- instalace střednětlakých plynovodů
- instalace nízkotlakých městských plynovodů
- akvizice sítí a podpora infrastruktury
- technická pomoc

Program je realizován pod programovou smlouvou s Řeckem (Rámec podpory Společenství) (období 1994-1999), uzavřenou mezi Evropským Společenstvím a řeckou vládou k podpoře ekonomického rozvoje země.

Technické informace

ERDF program číslo:	94.08.09.025
Číslo rozhodnutí:	C(94) 1834/2
Datum rozhodnutí:	07/29/94
Cíl:	1
Období:	1994-99

Finanční informace podle podprogramů

Podprogram/opatření	Náklady celkem v mil. Euro	Příspěvek EU v mil. Euro
Vysokotlaké plynovody a zpracující závod	73,7	29,5
Střednětlaké plynovody	96,1	38,4
Nízkotlaké plynovody	391,9	156,8
Akvizice sítí a infrastruktura	193,9	77,6
Technická pomoc	69,8	52,3
Celkem	825,4	354,6

Evropská Unie hrađí 43 % celkových odhadovaných nákladů.

Fondy EU přispívají takto:

Evropský Regionální Rozvojový Fond – 100%.

Kontaktní adresa:

DEPA (Public Gas Corporation)

Leoforos Mesogheion 207

GR- 115 25 Athina

<http://www.depa.gr/index.html>

Pramen: http://www.inforegio.org/wbpro/prord/reg_prog/po/prog_42.htm

Příklad č. 3**Španělsko – SME****Přehled programu – dokument číslo 94.11.10.001**

Evropská Komise schválila operační program Iniciativy Společenství SME, aby čelila problémům vznikajícím z nedostatku konkurenceschopnosti a ekonomické vitality malého a středního podnikání ve Španělsku, v oblastech získávajících podporu z Cílů 1, 2 a 5b. Program má výhledově zlepšit podnikatelské prostředí a spolupráci mezi malými a středními podniky (SME), prosazovat nové technologické postupy, přístup k informačním sítím a zvýšit přístup k financím.

Evropská Komise hrađí 67,4 % investic veřejného sektoru, což je 18,15 % celkových investic. Zbytek je pokryt španělskými úřady a soukromým sektorem. Prostředky Společenství jsou poskytovány z Evropského Regionálního Rozvojového Fondu (ERDF).

Hlavní cíle tohoto programu jsou:

- Rozvoj sítě institucí pro spolupráci mezi malými a středními podniky (SME).
- Odborný výcvik v informačních technologiích a šíření informací.
- Zlepšení podnikatelského prostředí, dostupnost služeb.
- Zvýšení finanční pomoci a poradenství, přístup k půjčkám a dalším finančním nástrojům.
- Podpora výzkumu a vývoje.

Tento program je součástí implementace Iniciativy Společenství SME, souboru opatření pro pomoc malému a střednímu podnikání, přizpůsobit se jednotnému vnitřnímu trhu EU a zvýšit jejich konkurenceschopnost na mezinárodních trzích.

Technické informace

ERDF program číslo:	94.11.10.001
Číslo rozhodnutí:	C(96)1875
Datum rozhodnutí:	07/26/96
Cíl:	1 / 2 / 5b
Období:	1995-99

Finanční informace podle podprogramů

Podprogram/opatření	Náklady celkem v mil. Euro	Příspěvek EU v mil. Euro
Rozvoj kooperace SME	312,3	47,6
Informační technologie a šíření informací	36,9	13,5
Podpora podnikatelského prostředí a služeb	125,7	38,6
Finanční pomoc	760,9	85,6
Výzkum a vývoj	134,4	56,9
Technická pomoc	12,9	8,9
Celkem	1 383,1	251,1

Evropská Unie hraří 18,15 % celkových odhadovaných nákladů.

Fondy EU přispívají takto:

Evropský Regionální Rozvojový Fond – 100%.

Kontaktní adresa:

Instituto de la Pequeña y Mediana Empresa Industrial (IMPI)

Paseo de la Castellana 141

E-28071 Madrid

Pramen: http://www.inforegio.org/wbpro/prord/reg_prog/po/prog_469.htm

Příklad č. 4**Německo – Bavorsko, cíl 2, 1997 – 99****Přehled programu – dokument číslo 97.02.13.007**

Evropská Komise schválila 7. 5. 1997 Jednotný programovací dokument (SPD) Cíle 2 na období 1997-99 pro Bavorsko. Tento dokument stanovuje podmínky přiznání příspěvků ze strukturálních fondů ve výši 19,769 mil ECU. Těmito

prostředky Společenství podporuje hospodářskou a sociální přeměnu v oblastech vážně postižených průmyslovým poklesem.

Podporované oblasti

Region Cíle 2 v Bavorsku se týká dvou geograficky oddělených území: města Schweinfurt a čtyři sousedních obcí a města Hof. Dohromady mají 128 tis. obyvatel.

Strategie

Hlavní cíle pro tato dvě území v Bavorsku jsou snížení závislosti na doposud dominantních hospodářských sektorech (textilní průmysl, výroba strojů a dopravních prostředků), zlepšení infrastruktury, snížení nezaměstnanosti, diverzifikace hospodářství podporou rozvíjejících se oborů a rozvoj sektoru služeb.

Zde je nutno vyzvednout silné stránky regionu, jako je výhodná dopravní poloha nebo vysoká úroveň vzdělávacích zařízení.

Předpokládá se, že tímto programem bude v dané oblasti vytvořeno 500 pracovních míst.

Priority

- Komerční ekonomika, rozvoj ploch pro podnikání a průmysl.
- Využití endogenního potenciálu cestou posílení a zdokonalení malého a středního podnikání, zvláště založením nových podniků (15 – 20) a rozvojem sektoru služeb, především cestovního ruchu.
- Růst a stabilita zaměstnanosti, zahrnující opatření na průběžné odborné vzdělávání zaměstnanců malých a středních podniků, nezaměstnaných a pracovníků podniků ohrožených propouštěním. Pozornost je nutné věnovat také elektronickému zpracování dat a informačním a environmentálním technologiím. Je nutné zabývat se i specifickými opatřeními pro ženy.

Technické informace

ERDF program číslo:	97.02.13.007
Číslo rozhodnutí:	C(97) 1122
Datum rozhodnutí:	05/07/97
Cíl:	2
Období:	1997-99

Finanční informace podle podprogramů

Podprogram/opatření	Náklady celkem v mil. Euro	Příspěvek EU v mil. Euro
Infrastruktura	10,8	5,1
Podpora místního potenciálu	18,1	8,4
Rozvoj lidských zdrojů	13,0	5,8
Technická pomoc	0,7	0,4
Celkem	42,7	19,8

Evropská Unie hraří 46,3 % celkových odhadovaných nákladů.

Fondy EU přispívají takto:

EDRF	69,50 %
ESF	30,50 %

Kontaktní adresa:

*Bayerische Staatsministerium für Wirtschaft, Verkehr und Technologie
D – 80525 München*

Pramen: http://www.inforegio.org/wbpro/prord/reg_prog/po/prog_556.htm

Příklad č. 5**INTERREG II – Německo – Česká republika****Přehled programu – dokument číslo 94.00.10.027**

Evropská komise schválila program INTERREG II, jehož účelem je podpora spolupráce v oblasti pohraničního území mezi Českou republikou a Německem. Opatření jsou navržena tak, aby napomáhala znevýhodněným pohraničním regionům a podporovala přeshraniční spolupráci na následujícím území: okresy Hof, Wunsiedel im Fichtelgebirge, Tirschenreuth, Neustadt an der Waldnaab, Schwandorf, Cham, Regen, Freyung-Grafenau a Passau, a městské okresy Hof, Weiden in Oberpfalz a Passau.

Na tento program byl vyhrazen rozpočet v celkové výši 42,2 mil. ECU. z toho Evropský regionální rozvojový fond (ERDF) poskytuje 14,832 mil. ECU; dalších 1,968 mil. ECU je poskytnuto Evropským sociálním fondem (ESF). Více než polovina celkových nákladů je financována národními orgány.

Opatření program poskytnou podporu v následujících oblastech:

- Doprava, infrastruktura a ochrana životního prostředí.
- Sociálně-ekonomický rozvoj, zvláště cestovní ruch a ekonomická spolupráce.
- Lidské zdroje.
- Rozvoj prostorového plánování, studií a technická pomoc.

Tento program je součástí implementace Iniciativy Společenství INTERREG II na podporu přeshraniční spolupráce. Tento program byl přijat Evropským společenstvím a národními úřady pro období do roku 1999.

Technické informace

ERDF program číslo:	94.00.10.027
Číslo rozhodnutí:	C(95) 1774
Datum rozhodnutí:	07/28/95
Cíl:	mimo Cíle
Období:	1994-99

Finanční informace podle podprogramů

Podprogram/opatření	Náklady celkem v mil. Euro	Příspěvek EU v mil. Euro
Doprava, infrastruktura a ochrana životního prostředí	19,4	5,8
Sociálně-ekonomický rozvoj	15,1	7,3
Lidské zdroje	3,9	2,0
Rozvoj prostorového plánování, studií a technická pomoc	3,7	1,7
Celkem	42,2	16,8

Evropská Unie hradí 39,8 % celkových odhadovaných nákladů.

Fondy EU přispívají takto:

Evropský Regionální Rozvojový Fond (ERDF)	88,29 %
Evropský sociální fond (ESF)	11,71 %

Kontaktní adresa:

W. Ehelechner

Bayerisches Staatsministerium für Wirtschaft, Verkehr und Technologie

Prinzregentenstr. 28

D-80538 München

Pramen: http://www.inforegio.org/wbpro/prord/reg_prog/po/prog_237.htm

Příklad č. 6**INTERREG II C – Rakousko / Německo / Řecko / Itálie****Středoevropský, jaderský, podunajský prostor a Jihovýchodní Evropa "CADSES"****Přehled programu – dokument číslo 97.00.10.005**

Evropská komise schválila 6.srpna 1997 operační program Iniciativy Společenství INTERREG IIC určený na podporu spolupráce mezi Rakouskem, Německem, Řeckem a Itálií ve oblasti teritoriálního plánování. Vytvoření rámce spolupráce, stanovení společných zájmů a pracovních metod je důležité vzhledem k politickému, sociálnímu a etnickému napětí, jež existuje v této části Evropy. Další středoevropské země mohou participovat na tomto programu v rámci fondu TACIS a národních a přeshraničních fondů Phare.

Z celkových investic ve výši 36 mil. ECU se bude Společenství podílet 20,9 mil. ECU, zbytek bude uhrazen národními orgány. Finanční příspěvek Společenství je zcela hrazen ze Strukturálních Fondů, zatímco z programu Phare může být čerpáno maximálně 10 mil ECU, což ovšem záleží na participaci dalších zemí a kvalitách podporovaných projektů.

Tímto programem jsou podporována čtyři hlavní opatření:

1. Rozvoj sítě mezi městy
2. Rozvoj dopravní infrastruktury respektující životní prostředí
3. Spolupráce v oblasti přístupu ke know-how a informacím
4. Spolupráce v oblasti managementu kulturního dědictví a ochrany přírodních zdrojů.

Tento program vytváří sérii opatření, jenž jsou zaměřeny na posílení nadnárodní spolupráce v prostorovém plánování v rámci INTERREG IIC. Bude podporovat pouze nadnárodní projekty zahrnující dva nebo více států a bude řízen na nadnárodní bázi čtyřmi zainteresovanými členskými státy v úzké spolupráci se sousedními zeměmi.

Technické informace

ERDF program číslo:	97.00.10.005
Číslo rozhodnutí:	C(97) 2458
Datum rozhodnutí:	08/06/97
Cíl:	1 a další
Období:	1997-99

Finanční informace podle podprogramů

Podprogram/opatření	Náklady celkem v mil. Euro	Příspěvek EU v mil. Euro
Iniciativy vedoucí k zahájení spolupráce v prostorovém plánování	5,4	3,1
Podpora spolupráce pro vytvoření vyrovnanějších systémů osídlení a polycentrických městských systémů	5,2	3,0
Rozvoj multimodálních dopravních systémů a rovnosti přístupu k infrastruktuře	11,3	6,8
Spolupráce při vytváření přístupu ke znalostím informacím	4,9	2,7
Uvážlivé řízení a rozvoj přírodního a kulturního dědictví	7,5	4,3
Technická pomoc	1,7	1,0
Celkem	36,0	20,9

Evropská Unie hradí 58,1 % celkových odhadovaných nákladů.

Fondy EU přispívají takto:

Evropský Regionální Rozvojový Fond (ERDF) 100%

Kontaktní adresy:

Rakousko

Mrs Andrea Schwecherl

Österreichisches INTERREG IIC

Sekretariat am Österreichischen Institut für Raumplanung (OIR)

Franz Josefs – Kai 27

A – 1010 Wien

<http://www.oir.at/interreg.htm>

Mr Roland Arbter

Bundeskansleramt

Sektion IV / 4

Hohenstaufengasse 3

A – 1010 Wien

Německo

Mr Ulrich Graute M.A.

Head of German Programme Secretariat

Institut für ökologische Raumentwicklung (IOR)

Weberplatz, 1

D – 01217 Dresden

<http://www.tu-dresden.de/ioer/>

Mr Tilman Buchholz

Bundesministerium für Raumordnung, Bauwesen und Städtebau

Deichmanns Aue

D- 53179 Bonn

Řecko

Mrs Miranda Kostara

Ministry of National Economy

5, rue Nikis

Constitution Square

GR – 101 80 Athens

<http://www.mne.gr/>

Itálie

Mrs Rossella Rusca

Ministero dei Lavori Pubblici

Ufficio rapporti con l'Unione Europea e affari internazionali

Piazzale di Porta Pia 1

I – 00189 Roma

<http://www.llpp.it/> (ministero/politiche comunitarie/Interreg II C)

NetWet Project

"Promotion of Inter-regional Co-operation Towards an Integrated Management of Wetlands"

http://www.kepemep-cree.org/netwet/netwet_fr.html

Maďarsko

Mr Imre János Csalagovits

PHARE CBC

Programme Management Unit

Krez Geza utca, 44

HO-1132 Budapest

Pramen: http://www.inforegio.org/wbpro/prord/reg_prog/po/prog_636.htm

Příklad č. 7

Belgie – URBAN – Brusel

Přehled programu – dokument číslo 94.10.10.007

Evropská komise schválila program Iniciativy Společenství URBAN na podporu sociální a ekonomické revitalizace centrální městské části Bruselu, která trpí úpadkem ekonomických aktivit způsobené migrací obyvatelstva na předměstí. Podpora je určena pro dvě městské části – centrální část města a sousední Molenbeek, celkem s 20 tis. obyvateli. Cílem je jednak povzbudit ekonomické aktivity, jednak řešit sociální problémy.

Společenství hradí 20 % celkových investic, zbytek je financován národními a regionálními úřady a největší část soukromým sektorem. Prostředky Společenství jsou poskytovány z Evropského regionálního rozvojového fondu (ERDF) a Evropského sociálního fondu (ESF).

Hlavní opatření programu:

- vytvoření dvou center podnikání, jedno bude zaměřeno na výstavbu a obnovu městských sektorů, druhé na módní textil a oděvy;
- podpora neziskových organizací pomáhajících při reintegraci okrajových skupin obyvatelstva na trhu práce budováním pracovních míst a enviromentálními projekty;
- podpora poradenství pro podnikání;
- aktivity na zvelebování území a zlepšování celkového image území;
- opatření pro boj proti drogové závislosti.

Program je součástí Iniciativy Společenství URBAN, zaměřené na řešení vážných sociálních problémů převažujících v mnoha městských oblastech procházejících úpadkem.

Technické informace

ERDF program číslo:	94.10.10.007
Číslo rozhodnutí:	C(96) 651
Datum rozhodnutí:	03/14/96
Cíl:	mimo cíle
Období:	1994-99

Finanční informace podle podprogramů

Podprogram/opatření	Náklady celkem v mil. Euro	Příspěvek EU v mil. Euro
Vytvoření center podnikání	5,362	1,224
Podpora organizací pomáhajících při reintegraci okrajových skupin obyvatelstva na trhu práce (ESF)	2,643	0,325
Podpora organizací pomáhajících při reintegraci okrajových skupin obyvatelstva na trhu práce (ERDF)	1,000	0,134
Poradenství pro podnikání	0,502	0,204
Opatření na zvelebování území (ERDF)	0,464	0,056
Opatření na zvelebování území (ESF)	0,470	0,104
Opatření pro boj proti drogové závislosti.	0,612	0,153
Celkem	11,053	2,200

Evropská Unie hradí 19,9 % celkových odhadovaných nákladů.

Fondy EU přispívají takto:

Evropský Regionální Rozvojový Fond	80,0 %
Evropský Sociální Fond	20,0 %.

Kontaktní adresa:

Jean-Claude Moureau

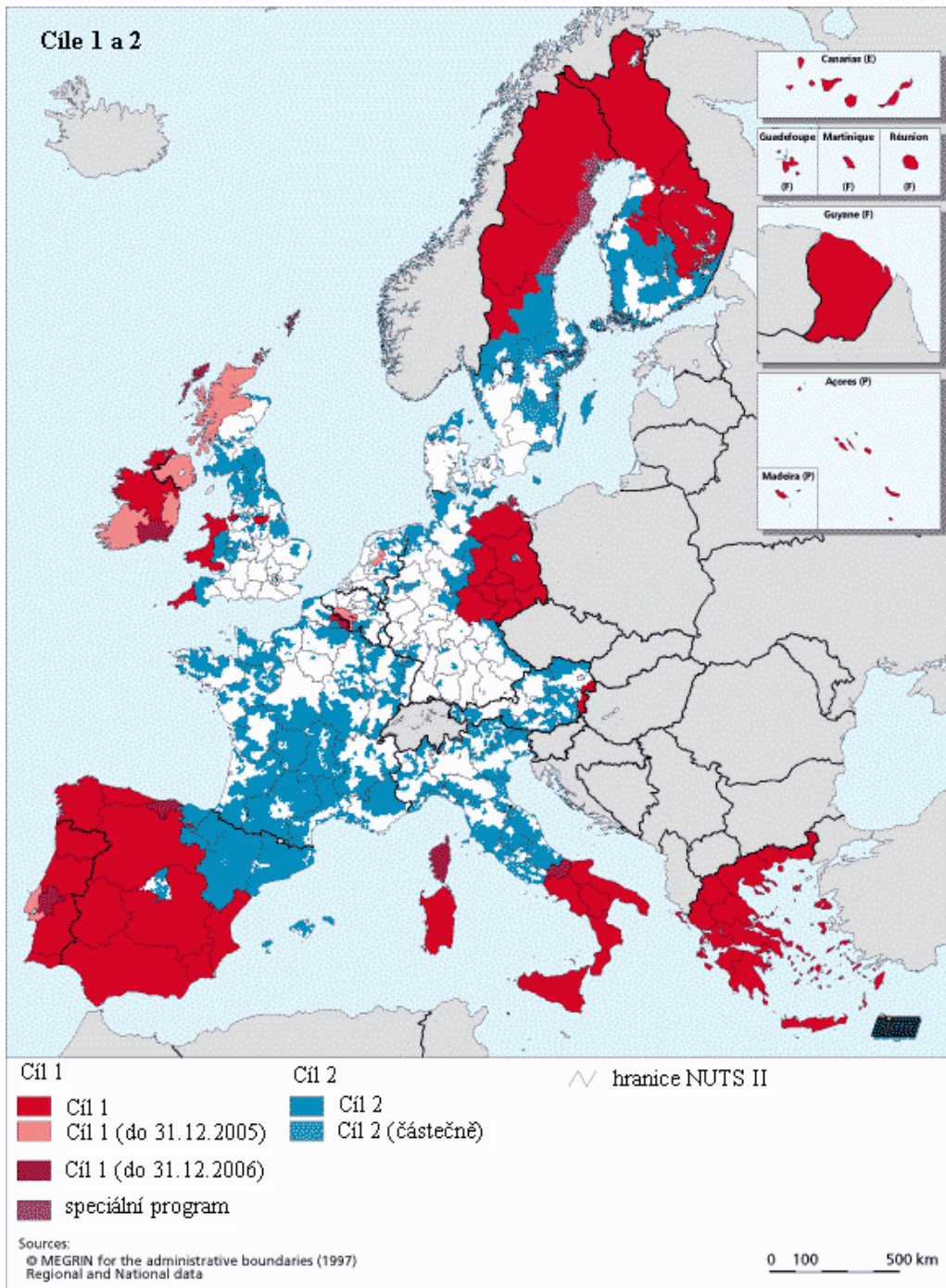
Administrateur général adjoint f.f.

Région de Bruxelles-Capitale

Rue Royale, 2

B- 1000 Bruxelles

Pramen: http://www.inforegio.org/wbpro/prord/reg_prog/po/prog_463.htm



Regionální politika v České republice

Výchozí situace

Regionální politika, respektive politika podpory regionálního rozvoje nehrála v první polovině devadesátých let v České republice tak významnou roli jako je tomu ve většině zemí Evropské unie (EU) i v rámci Unie samotné.

Existují dva hlavní důvody této situace:

- Vlády ČR věnovaly v této době hlavní pozornost řešení transformačních problémů na úrovni celého státu, protože tyto problémy měly převážně makroekonomickou podstatu, zasahující plošně celé území.
- Mezuregionální ekonomické a sociální rozdíly v ČR i přes jejich postupné prohlubování v průběhu transformace nejsou tak velké jako ve většině zemí EU.

Postupný nárůst meziregionálních rozdílů v sociálně ekonomickém rozvoji, v druhé polovině 90. let, (což dokumentuje např. vývoj regionální míry nezaměstnanosti), postupující procesy demokratizace a decentralizace rozhodování a zároveň potřeba vytvořit systém regionální politiky i ve vazbě na proces přípravy na strukturální fondy EU, vedl k zásadnímu obratu i v regionální politice ČR.

V roce 1998, přijala vláda ČR svým usnesením č. 235 Zásady regionální politiky. Zároveň stanovila úkoly v oblasti legislativní, institucionální a programové. v rámci jejich plnění byla vypracována na národohospodářské i regionální úrovni řada strategických a programových dokumentů, které však většinou měly přípravný charakter.

Zásadním strategickým dokumentem regionální politiky ČR je Strategie regionálního rozvoje České republiky, kterou vláda ČR přijala 12. července 2000 svým usnesením č. 682. Na tento dokument navazují Programy rozvoje krajů ČR vypracovávané na úrovni krajů – regionů NUTS III. Z nich budou následně odvozeny Regionální operační programy na úrovni regionů NUTS II.

Legislativní rámec regionální politiky

Základní systémový, legislativní a institucionální rámec regionální politiky v ČR byl vytvořen v roce 2000 souborem zákonů přijatým v souvislosti se zavedením krajského zřízení v ČR. Pro regionální politiku jsou v tomto smyslu klíčové: zákon č. 129/2000 Sb., "o krajích (krajské zřízení)", zákon č. 132/2000 Sb., "o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze" a zákon č.248/2000 Sb., "o podpoře regionálního rozvoje".

Pro regionální politiku jsou klíčové: zákon č. 129/2000 Sb., „o krajích (krajské zřízení)“, zákon č. 132/2000 Sb., „o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze“ a zákon č.248/2000 Sb., „o podpoře regionálního rozvoje“.

Regionální politika je chápána jako koncepční činnost státu, regionálních a místních orgánů, jejímž cílem je přispívat k vyváženému a harmonickému rozvoji jednotlivých regionů v ČR, ke snižování neodůvodněných rozdílů mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů a ke zlepšení regionální hospodářské struktury.

Úsilí o vyvážený rozvoj není pojímáno jako snaha o zajištění stejného rozvoje ve všech regionech. Jde o to, aby vývoj, tak jako v celém státě, tak i v úrovni regionů byl proporcionální, nekrizový, byla vytvořena rovnost šancí regionů a byl plnohodnotně využíván jejich demografický, přírodní, hospodářský a případně i další potenciál.

Zákon o podpoře regionálního rozvoje je významným pozitivním krokem v procesu přípravy ČR na strukturální fondy EU v oblasti regionálního rozvoje, včetně zajištění kompatibility české regionální politiky s regionální politikou EU

Odstraněno: ¶

Programové zabezpečení regionální politiky

Strategie regionálního rozvoje ČR

Základním dokumentem v oblasti programového zabezpečení regionální politiky je *Strategie regionálního rozvoje ČR*. Tento dokument, jehož pravidelná inovace se předpokládá zhruba ve třiletém cyklu, obsahuje zejména:

- analýzu regionálního rozvoje České republiky v uplynulém období (jak odvětví či sektorů, tak i jednotlivých regionů), hodnocení dosavadních odvětvových opatření resortů a přístupů regionů,
- vymezení slabých a silných stránek v rozvoji jednotlivých regionů, odvětví a sektorů,
- strategii dalšího prostorového rozvoje ČR, vymezení priorit a opatření k podpoře rozvoje, vymezení regionů se soustředěnou podporou státu,
- úkoly, uložené vládou ČR ústředním správním úřadům, Českému statistickému úřadu a Úřadu pro státní informační systém k zabezpečení realizace Strategie regionálního rozvoje České republiky.

Z přijaté Strategie vyplývá, že v jejím horizontu, tj. okolo roku 2010, "chce být Česká republika plnoprávným, ekonomicky výkonným členem Evropské unie s parametry blízcími se průměru "Unie" ve všech základních kritériích (HDP na obyvatele, zaměstnanost, sociální zabezpečení ap.) se způsobem a kvalitou života odpovídajícími naší historické tradici a postavení České republiky v Evropě".

Česká republika chce být do roku 2010 regionem Evropské unie, který dosáhne takové úrovně, že již nebude mít nárok na podpory pro zaostalé regiony. Současné příslušnosti mezi země čerpající podpory podle tohoto cíle využije pro nastartování dlouhodobého udržitelného rozvoje využívajícího veškerý pozitivní rozvojový potenciál České republiky. k tomu také bude aktivovat všechny vnitřní využitelné zdroje regionů i státu.

Globální cíle regionálního rozvoje

Pro naplnění strategické vize regionálního rozvoje České republiky do roku 2010 jsou stanoveny tyto globální cíle:

1. Dosažení regionální ekonomické a institucionální úrovně umožňující, aby vstup České republiky do Evropské unie proběhl bez větších otřesů a ekonomické, sociální a kulturní povznesení regionů České republiky na úroveň srovnatelnou s vyspělými regiony Evropy.
2. Zavedení a stabilizace dobře fungujícího regionálního uspořádání České republiky.
3. Vytvoření mechanismů aktivace vnitřních zdrojů regionů, mechanismů rozpoznávání nebezpečných regionálních disparit a nástrojů vytvářejících podmínky pro jejich eliminaci, resp. zmírňování.

Naplnění této vize je nezbytným předpokladem k tomu, aby při volném pohybu výrobních faktorů v rámci Evropské unie nedocházelo k dalšímu růstu meziregionálních disparit a nežádoucích migračních toků, jejichž negativní projevy by zaznamenala nejen Česká republika, ale i nejnávštěvnější země Evropské unie.

Základní správní jednotkou strategie regionálního rozvoje České republiky jsou kraje – regiony NUTS III. Tomu jsou podřízeny základní filosofie, přístupy a principy, na kterých je Strategie regionálního rozvoje České republiky založena.

Základním atributem Strategie regionálního rozvoje ČR je uplatnění principu subsidiarity a mobilizace vlastních zdrojů regionů. Tomu je již od počátku realizace "Strategie" vytvářeno adekvátní institucionální zázemí v regionech a vytvářen potřebný legislativní rámec vymezující působnost krajských správních a samosprávných orgánů v regionálním rozvoji.

Významnost atributu vytváření rovných šancí je spatřována především v tom, že důsledné uplatňování tržních principů v ekonomice by vedlo samo o sobě k prohlubování regionálních disparit. Jejich eliminace bude záviset převážně na vnitřních regionálních aktivitách – aktivitách rozhodujících regionálních subjektů. Tyto subjekty musí mít rovné šance v přístupu a využívání všech vnějších akceleratorů regionálního rozvoje – informací, nástrojů, zdrojů, pobídek apod.

Význam Strategie v jejím celkovém pojetí je také v tom, že vytváří základní rámec pro formování regionální politiky České republiky komplementární s regionální politikou Evropské unie. Tím vytváří jeden z nezbytných předpokladů tvorby provázaného Národního rozvojového plánu vypracovaného podle kritérií Evropské unie. To umožní skloubení vlastních zájmů a potřeb jednotlivých regionů (NUTS III a NUTS II) a České republiky (NUTS I) s naplňováním konvergenčních kritérií Evropské unie a také účinnou kombinací aktivovatelných zdrojů regionů, státu a fondů Evropské unie s vnitřními i zahraničními zdroji soukromých investorů.

Dalším významným atributem "Strategie" je podstatné prohloubení sektorové (resortní, odvětvové) a regionální spolupráce resp. koordinace. Hlavním nástrojem k tomu budou jednak programy realizované v působnosti příslušných orgánů ČR (programy státního rozpočtu, odvětvové politiky, programy podpory problémových regionů aj.), jednak programy v rámci podpory ze strukturálních fondů (sektorové a regionální operační programy), které jsou navazující realizační fází "Strategie". Klíčovým požadavkem jejich tvorby je jejich sladěnost a komplementarita respektující základní závěry "Strategie".

Regionální programy rozvoje

Jde o integrované (víceoborové) a víceleté programy, určené k podpoře předem vybraných regionů, které mají stanoven pevný časový a finanční rámec realizace.

Regionální programy rozvoje obsahují zejména:

- hodnocení dosavadního vývoje, analýzu silných a slabých stránek regionu,
- rozvojovou strategii regionu,
- podrobné vymezení priorit a opatření k zabezpečení stanovené strategie (včetně definování cílů, kterých má být v rámci jednotlivých opatření dosaženo),
- stanovení rozsahu finančních prostředků v členění podle opatření,
- stanovení způsobu realizace programu (podmínky pro výběr jednotlivých projektů, odpovědnost za realizaci programu, způsob řízení a vyhodnocování programu).

K 31.7.1999 byly vládou ČR schváleny následující programy regionálního rozvoje:

- Regionální program rozvoje Severozápadních Čech (území krajů Karlovarského a Ústeckého)
- Regionální program rozvoje Ostravského regionu (území Ostravského kraje)
- Program rozvoje bývalých vojenských újezdů Ralsko a Mladá.

Na realizaci uvedených programů bylo v roce 1999 vyčleněno celkem 147 mil. Kč.

Program obnovy venkova

Je zatím jediný cílený program politiky rozvoje venkova (částečná obdoba Iniciativy LEADER v EU). Přestože se bezprostředně týká rozvoje území, vzhledem k jeho plošnému charakteru patří mezi sektorové programy. Je realizován již od roku 1991.

Předmětem podpory jsou venkovské obce (od r. 1999 i venkovské mikroregiony), které zajišťují zpracování a realizaci koncepčních dokumentů svého rozvoje (konceptce rozvoje, místní program obnovy, územní plány apod.).

Podpora v podobě dotace se týká menších investičních akcí (rozvoj technické infrastruktury, zachování a obnova venkovské zástavby, úprava veřejných prostranství atd.), dále tvorby rozvojových dokumentů, vzdělávání a poradenství. v roce 1999 bylo na tento program určeno 500 mil. Kč.

Výběr podporovaných regionů

Zásady regionální politiky i zákon o podpoře regionálního rozvoje stanovují dva základní typy podporovaných regionů v ČR:

- strukturálně postižené regiony,
- hospodářsky slabé regiony.

Východiskem pro vymezení podporovaných regionů (zejména v úrovni okresů) je analytické zhodnocení situace v ČR jako celku včetně zkušeností zemí EU s obdobnou problematikou.

Strukturálně postižené regiony – k vymezení se používají ukazatele: míra nezaměstnanosti včetně relace počtu uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo, rozsah a váha útlumu průmyslových odvětví na zaměstnanosti a rozvoj podnikání.

Hospodářsky slabé regiony – k vymezení se používají ukazatele: míra nezaměstnanosti, relace počtu uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo, výše mzdových příjmů a příjmů ze zemědělství, úroveň daňových příjmů místních rozpočtů, podíl a rozsah útlumu primárních odvětví (zemědělství, lesnictví) na struktuře zaměstnanosti a hustota osídlení.

Dosavadní podpora regionálního rozvoje v ČR ze strany EU

Pomoc poskytovaná EU v rámci programu PHARE představuje významnou podporu pro tvorbu a realizaci regionální politiky v ČR. Zásadní význam nemá pouze poskytování finančních prostředků, ale především to, že participující české orgány veřejné správy mají možnost osvojit si metodické postupy, platné v rámci EU a důkladně se připravit na procedury spojené s využíváním strukturálních fondů.

Programy PHARE

Program PHARE byl prakticky od roku 1990 první formou finanční pomoci poskytované Evropské unií na socioekonomický rozvoj České republiky. Postupně byl přizpůsobován prioritám české vlády při přípravě vstupu do EU. To předpokládá dosažení tří důležitých cílů: přijetí *acquis communautaire* (tj. souboru závazků plynoucích ze členství), integrace ČR s infrastrukturou ostatních evropských států a posílení českého hospodářství při přípravě jeho integrace do vnitřního trhu EU.

Základní formy programů PHARE

Národní programy jsou zaměřené na plošná řešení, takže podléhají spíše odvětvovému řízení jejich alokace. Dosud tvořily převážnou část využitých prostředků. Zaměřeny byly a jsou na tyto okruhy:

- Evropská integrace – právní, finanční a správní agendy
- Infrastruktura – především dopravní a technická včetně životního prostředí
- Rozvoj lidských zdrojů – trh práce a vzdělávací systémy
- Soukromý sektor – hlavně malé a střední podnikání, ale i podpora regionálního rozvoje

Od roku 1994 tvoří zvláštní okruh dále uvedený Program přeshraniční spolupráce (CBC).

Národní programy na podporu regionálního rozvoje

Od této podpory se očekává zlepšení místních podmínek z pohledu investičních možností a tím i získání investorů zavádějících potřebné progresivní technologie, zaměstnávající místní pracovní síly a tím i zlepšující situaci na trhu práce.

Celkově byly od roku 1995 využity finanční prostředky z programů PHARE takto:

Tab. 1: Programy Phare v letech 1995-99 podle jednotlivých oblastí (v mil. EUR)

	1995	1996	1997	1998	1999	Celkem
Institucionální integrace/zesílení institut./administr. kapacity pro implementaci ACQUIS	5,0	0	14,0	3,0	4,7	26,7
Rozvoj občanské společnosti – podpora NROS/zesílení demokrat. systému – ochrana lidských práv a menšin	0	0	3,0	2,0	0,5	5,5
Ekonomická a sociální soudržnost				7,0		50,45
- rozvoj lidských zdrojů	2,0	0	2,0		0	
- regionální rozvoj/příprava na SF	0	7,0	2,0		2,4	
- podpora podnikání/podpora investic	1,0	0,5	3,0		3,35	
- rozvoj prac. trhu/zlepšení zaměstnanosti	0	0	2,0		2,0	
- velké investiční projekty					16,2	
Zemědělství	0	0	0	3,0	2,1	5,1
Životní prostředí	0	5,0	2,0	2,15	1,0	10,15
Spravedlnost a vnějškové vztahy – III. pilíř	0	0	0	4,8	4,2	9,0
Infrastrukturální integrace/sítě TEN	60,0	0	0	0	0	60,0
Ostatní (TAF/podpora NAC)	3,0	0	0,5	0,5	0,15	4,15
Tempus	8,0	7,5	3,0	1,0	1,0	20,5
EC programy	0	0	3,5	3,55	4,0	11,05
Program přeshraniční spolupráce	33,0	36,25	25,0	19,0	45,0	158,25
Modernizace silnic	2,6	1,8	2,2	0	0	6,6
Celkem	114,6	58,05	62,2	46,0	86,6	367,45

Pramen: MF ČR

Alokace vycházejí z priorit indikovaných v jednotlivých letech společně ČR a EU. Kolísání částek mezi konkrétními lety a zároveň mezi uvedenými oblastmi je vysvětlitelné následujícími okolnostmi:

- 1) V jednotlivých oblastech jsou v každém roce jiné programy (ač stejného základního zaměření) a v jejich rámci existují rozmanité projekty.
- 2) **Alokace** je v příslušném roce stanovena na určité období celkem, na rozdíl od toho **čerpání** je postupné (dobře je to vidět např. v oblasti „Infrastrukturální integrace/sítě TEN“: v roce 1995 bylo do této sféry (2 projekty) alokováno 60,0 MEUR, které byly v následných letech čerpány – proto 0,0 MEUR: nejednalo se o další alokace).

Cyklus programování je vypracováván na 2 – 3 roky. v případě infrastrukturálních projektů až na 5 let.

- 3) Od roku 1998 došlo k reorientaci programu Phare. Nyní je pozornost soustředěna na plnění cílů předvstupní strategie, indikovaných v programových dokumentech – „Přístupové partnerství“ a „Národní program přípravy ČR na členství v EU“.

Z tabulky je patrné, že od roku 1996 jsou zde programy PHARE uvedeny bez programu přeshraniční spolupráce CBC.

Výrazně největší objemy finančních prostředků byly vynaloženy na posílení ekonomiky, jmenovitě na podporu malého a středního podnikání. Část programů tohoto druhu byla explicitně cílena do problémových územních jednotek. Vzhledem ke skutečnosti, že podpora malého a středního podnikání byla vytýčena jako hlavní úkol regionální politiky, měla tato finanční podpora i výrazně regionální charakter. Obdobně i druhá celkově nejvyšší položka – dotace na technickou infrastrukturu – přispěla významnou měrou ke zlepšení tíživé situace řady měst a obcí. Do třetice i výdaje na lidské zdroje měly svoji regionální dimenzi, neboť umožnily zakládání prvních odborných institucí pro řízení rozvoje území (Regionální poradenská a informační centra – RPIC, regionální rozvojové agentury).

Hlavní přínos pro regionální rozvoj v současné době znamenají prostředky vynakládané na pilotní projekty typu strukturálních fondů, jímž je věnována samostatná část.

Program přeshraniční spolupráce – PHARE CBC

Program přeshraniční spolupráce (PHARE CBC programme) představuje nejvýznamnější podporu EU pro regionální rozvoj v ČR.

Vedle toho se na bázi pomoci ze strany EU rozvíjejí další aktivity a formy pomoci.

Program přeshraniční spolupráce (PHARE CBC) je realizován na základě nařízení Evropské komise č.1528/94. Program byl zahájen v roce 1994 pouze pro území při česko-německé hranici. Od roku 1995 byl realizován na základě Víceletého indikativního programu na léta 1995-1999 i v území při česko-rakouské hranici.

Ročně je uvolňováno 25 mil. ECU na projekty při státní hranici s Německem (od roku 1994). Na česko-rakouské hranici bylo v roce 1995 uvolněno 6 mil. ECU, od roku 1996 je to 9 mil. ECU ročně. Další prostředky jsou určeny pro realizaci trilaterálních programů na česko-polsko-německé, respektive česko-rakousko-slovenské hranici (2 mil. ECU ročně). Celý objem ročně uvolňovaných prostředků ze strany EU přesahuje 1,2 mld. Kč, objem podpořených projektů dosahuje 1,7 mld. Kč.

Program je zaměřen především na výstavbu základní technické infrastruktury (dopravní komunikace, energetické sítě, čistírny odpadních vod), nezbytné pro další rozvoj obcí, včetně rozvoje podnikatelských aktivit.

Tab. 2: Orientační rozdělení finančních prostředků na období 1995–1999 (v mil. ECU)

Problémová oblast	Příhraničí ČR-Německo	Příhraničí ČR-Rakousko
Doprava	43,00	6,00
Technická infrastruktura	21,25	6,00
Životní prostředí	42,00	10,75
Hospodářský rozvoj	4,00	3,00
Zemědělství, lesnictví	3,00	1,00
Lidské zdroje	2,25	1,00
Řízení programu	9,50	2,25
CELKEM	125,00	30,00

Podle údajů MMR a dalších centrálních orgánů zpracovalo SRSV VŠE Praha

Program PHARE CBC je koordinován s obdobným programem EU (INTERREG III). Společným cílem je maximální harmonizace obou programů. Za tímto účelem byly zřízeny Společné programové a monitorovací výbory (Joint Programme Monitoring Committees), které schvalují jednotlivé projekty a monitorují program. Česká strana je ve výborech zastoupena reprezentanty ministerstev (největší podíl má MMR) a regionů (v regionech fungují společné organizační struktury na bázi tzv. Euroregionů).

Program PHARE CBC – základní podmínky pro přijetí a realizaci navrhovaných projektů:

- Podpora se týká pouze akcí v pohraničním regionu, vymezeném příslušnou zemí v dohodě s Komisí EU.
- Projekty musí mít pozitivní dopad na území sousedního státu a usnadňovat spolupráci příhraničních regionů. Přednost mají tzv. společné projekty a projekty obcí.
- Příspěvek EU je poskytován zpravidla ve formě dotace.

V dosavadním průběhu programu byly podporovány převážně projekty o menším finančním objemu (do 1 mil. ECU), neboť program je určen především pro obce a regionální orgány v příhraniční zóně. Od roku 1996 jsou schvalovány i velmi malé projekty v rámci tzv. Fondu malých projektů (zejména v rámci kulturní a hospodářské spolupráce). Evropská komise klade v současné době větší důraz na oblast hospodářského rozvoje (včetně podpory cestovního ruchu) a lidských zdrojů (projekty zaměřené na vzdělávání, zvyšování kvalifikace, rekvalifikace apod.). Do budoucna se předpokládá větší důraz na projekty navazující na rozvojové programy regionů (tzv. integrované projekty) a na tzv. společné projekty realizované na obou stranách hranice.

V začátku programu přeshraniční spolupráce, kdy byly do programu zařazeny první investiční projekty se ukázalo, že je nutno vybudovat odpovídající struktury především pro fázi implementace projektů a zabezpečit pro ně potřebný počet pracovníků se znalostí procedur Phare, aby nedocházelo ke zpoždění při realizaci projektů. k tomu přistoupil ještě fakt, že

předpisy pro zadávání veřejných zakázek platné v ČR nebyly v souladu s předpisy pro program Phare. Až po dořešení těchto problémů se postupně zahájila realizace projektů schválených v programu 1996 a 1997.

Větší provázanosti programu CBC Phare s programem INTERREG bránily předpisy pro oba programy. Bohužel ani pro další období 2000-2006 se nepodařilo Evropské komisi podstatně přiblížit předpisy obou programů.

Pilotní programy typu strukturálních fondů

V roce 1997 MMR vybralo a schválilo 3 regiony reprezentující hlavní typy regionů v ČR, ve kterých budou připraveny a realizovány programy rozvoje na bázi strukturálních fondů EU.

- Strukturálně postižené oblasti – okresy Most, Chomutov, Teplice (v r. 1998 byla rozšířena na celé území jednotky NUTS II Severozápad).
- Zaostávající venkovské oblasti – okresy Jeseník, Bruntál, Šumperk.
- Oblasti s růstovým potenciálem – okresy Olomouc, Prostějov, Přerov.

Hlavním účelem programů je poskytnout ministerstvům, místním a regionálním subjektům praktické zkušenosti s přípravou a prováděním programů typu strukturálních fondů. Tyto zkušenosti budou využity při realizaci budoucího národního programu hospodářského a sociálního rozvoje na období 2000–2006. Hlavními složkami těchto programů byly v první fázi (1997–1998) školení pracovníků, vytváření institucionální struktury pro budoucí realizaci projektů a příprava projektů. Realizace projektů byla zahájena ve druhé polovině r. 1999.

Tento výběr byl v první fázi prací na tomto NDP územně rozšířen na celé regiony NUTS II:

- Severozápad,
- Ostravsko,
- Střední Morava,

což vzala na vědomí vláda ČR svým usnesením č. 714 ze dne 14.7.1999.

Odstraněno: ¶

Institucionální zabezpečení regionální politiky

Základní úrovně v regionálním rozvoji

Základními úrovněmi v regionálním rozvoji České republiky jsou:

- Česká republika (NUTS 1)
- kraj (NUTS 3)
- okres (NUTS 4) – dočasná funkce
- obec (NUTS 5)

Úlohou státní úrovně je koncepční a výkonná činnost zákonodárných a výkonných složek státu v oblasti regionální politiky a podpory regionálního rozvoje včetně zabezpečení prostředků státního rozpočtu a adekvátních legislativních opatření.

Úlohou krajské úrovně je koncepční a výkonná činnost samosprávných orgánů krajů v oblasti regionálního rozvoje. Orgány kraje budou tvořit základní stavební jednotku tvorby a realizace regionálního rozvoje v ČR, budou spolupracovat s ústředními správními úřady státní správy a koordinovat zájmy obcí ve věcech regionálního rozvoje nadobecního významu.

Úlohou okresní úrovně je dočasné zajišťování některých úkolů, spojených s tvorbou a realizací podpory regionálního rozvoje (ve smyslu usnesení vlády č.258/99 a 511/99 mají být okresní úřady zrušeny a jejich činnost nahrazena v úrovni pověřených obcí nebo v úrovni krajů).

Úlohou obecní úrovně je koncepční a výkonná činnost samosprávných orgánů obcí v oblasti místního rozvoje, jejich iniciační činnost v oblasti řešení nadmístních problémů a definování nadmístních programů a jejich participace na realizaci regionálních programů.

Hlavní aktéři v regionálním rozvoji

Na jednotlivých úrovních budou patřit mezi aktéry regionálního rozvoje České republiky následující složky:

- zákonodárné složky státu (Poslanecká sněmovna a Senát),
- výkonné složky státu (vláda, ústřední správní úřady a jimi řízené organizace, dočasně okresní úřady),
- orgány samosprávy (na krajské a obecní úrovni),
- poradní a koordinační orgány (Národní programový a monitorovací výbor, Rady pro koordinaci regionálního rozvoje, Regionální řídicí a monitorovací výbory),
- rozvojové agentury s celostátní či regionální působností (např. Agentura pro rozvoj podnikání, CzechInvest, CzechTrade, Česká centrála cestovního ruchu, jednotlivé regionální rozvojové agentury),
- hospodářské a agrární komory, zájmová sdružení, zaměstnanecké a zaměstnavatelské organizace, agentury,
- instituce veřejného sektoru (školy, zdravotní a sociální zařízení, kulturní instituce aj.), nestátní neziskové organizace,
- subjekty soukromého sektoru.

Role klíčových aktérů:

Kompetence Ministerstva pro místní rozvoj ČR

Působnost a kompetence ústředních orgánů (ministerstev) v oblasti podpory regionálního rozvoje stanovuje tzv. kompetenční zákon z roku 1996 (zákon č.272/1996 Sb). Přímé kompetence v uvedené sféře má Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (MMR). Konkrétně jsou stanoveny v paragrafu 14:

- (1) "MMR je ústředním orgánem státní správy ve věcech regionální politiky, včetně regionální podpory podnikání, politiky bydlení, rozvoje domovního a bytového fondu a pro věci nájmu bytů a nebytových prostor, územního plánování a stavebního řádu, investiční politiky a cestovního ruchu.
- (2) MMR
 - a) spravuje finanční prostředky určené k zabezpečování politiky bydlení a regionální politiky státu,

- b) koordinuje činnosti ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy při zabezpečování politiky bydlení a regionální politiky státu, včetně koordinace financování těchto činností, pokud tyto prostředky přímo nespravuje.
- (3) MMR zabezpečuje informační metodickou pomoc samosprávným regionům, obcím a jejich sdružením.
- (4) MMR zajišťuje činnosti spojené s procesem zapojování územních samosprávných celků do evropských regionálních struktur.”

Kompetence ostatních ministerstev

Jelikož podpora regionálního rozvoje má víceborový charakter, řada ministerstev má ve své působnosti aktivity, které se více či méně dotýkají problematiky regionálního rozvoje (dosud byla působnost resortů definována v zásadách regionální politiky vlády (usnesení č. 235/98 – body 8 a 11.3 zásad), nově je úloha resortů definována v § 11 zákona o podpoře regionálního rozvoje.

Jednotlivé resorty (včetně MMR) mají v odvětvích a úsecích v jejich působnosti (a) přispívat k vyrovnávání rozdílů mezi úrovněmi jednotlivých územních celků, (b) analyzovat rozdíly mezi kraji a okresy, (c) spolupracovat vzájemně a s kraji při vypracování strategie regionálního rozvoje a státních programů regionálního rozvoje, (d) spolupracovat s kraji při vypracování programu rozvoje územního obvodu kraje; v rámci jednotlivých resortů se jedná především o následující odvětví či úseky:

Ministerstvo financí

- Investiční, resp. neinvestiční dotace zajišťující celkový finanční vztah státního rozpočtu k rozpočtům obcí a krajů (podpora regionálního a lokálního rozvoje),
- stanovení územních finančně vyrovnávacích dotací do místních, případně i krajských rozpočtů (vyrovnávání sociálně ekonomických rozdílů mezi regiony).

Ministerstvo zemědělství

- agrární politika a programy realizované v rámci rozvoje agrokomplexu (vazba na rozvoj venkova), podpora rozvoje vodního hospodářství (včetně odkanalizování a čištění odpadních vod).

Ministerstvo průmyslu a obchodu

- podpora malého a středního podnikání (doplnění této podpory s regionálním obsahem, která je v kompetenci MMR),
- průmyslová politika a oblast investičních pobídek (podpora strukturálně postižených regionů).

Ministerstvo dopravy a spojů

- dopravní politika (rozvoj regionální infrastruktury),
- dopravní obslužnost území veřejnou dopravou (rozvoj venkovských a periferních oblastí).

Ministerstvo práce a sociálních věcí

- aktivní politika zaměstnanosti (podpora regionů s vysokou nezaměstnaností).

Ministerstvo kultury

- podpora kulturních památek (městské památkové rezervace a zóny, vesnické památkové rezervace a zóny (podpora rozvoje měst a venkovských území)

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

- financování vysokého školství, do vzniku krajů alokace prostředků státního rozpočtu pro školství v působnosti měst a obcí (vyvážené rozmístění základního školství),
- podpora vědy, výzkumu a vývoje.

Ministerstvo zdravotnictví

- spolupráce (s MF) na alokaci prostředků státního rozpočtu na zdravotnická zařízení v působnosti územních orgánů (vyvážené rozmístění základních zdravotnických zařízení),
- stanovení celostátních priorit zaměřených na zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva.

Ministerstvo životního prostředí

- vymezení a podpora ekologicky postižených oblastí (řešení jednoho z největších regionálních problémů ČR),
- alokace prostředků Státního fondu životního prostředí ČR.

Český statistický úřad

zajišťování regionálních statistických dat potřebných pro analýzu území a vymezení podporovaných regionů.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

Úřad podle zákona č.59/2000 Sb., o veřejné podpoře povoluje výjimky ze zákazu veřejné podpory (jakákoliv forma podpory, včetně programů podpory, nebo výhod zvýhodňujících podnikání nebo odvětví výroby poskytovaná Českou republikou, ministerstvem, jiným správním úřadem, orgánem samosprávy nebo poskytovaná z veřejných zdrojů), mezi které mohou patřit i výjimky veřejné podpory regionálního charakteru (s cílem napomoci hospodářskému rozvoji oblastí s mimořádně nízkou životní úrovní nebo vysokou nezaměstnaností).

Samosprávné orgány krajů

Samosprávné orgány krajů jsou základním článkem politiky regionálního rozvoje na krajské úrovni.

V rámci své samostatné působnosti budou koordinovat rozvoj svého kraje a zajišťovat zpracování, realizaci a kontrolu plnění programu rozvoje kraje. Dále budou provádět hodnocení vnitroregionální úrovně rozvoje, spolurozhodovat o alokaci veřejných prostředků, podporujících regionální rozvoj a poskytovat dotace a půjčky obcím a jiným právnickým

osobám, působícím v obvodu kraje, budou zřizovat právnické osoby k podpoře regionálního rozvoje, např. regionální rozvojové agentury, spolupracovat při plnění celostátních úkolů podpory regionálního rozvoje, zajišťovat přípravu, realizaci a kontrolu plnění regionálních podpůrných programů včetně programů spolufinancovaných z fondu Phare a výhledově ze strukturálních fondů. v rámci zajišťování principu partnerství na regionální úrovni budou koordinovat záměry obcí či sdružení obcí ve věcech podpory regionálního rozvoje nadobecního významu.

Vedle samostatné působnosti byla krajům svěřena i tzv. přenesená působnost, kterou mají vykonávat ve věcech, které stanoví zákon (zejména zákon č. 132/2000 Sb., který zakotvuje úkoly krajů v řadě úseků státní správy).

Koordinační a poradní orgány

Koordinační a poradní orgány (řídící a monitorovací výbory) byly ustanoveny jednak ve vazbě na předpisy Evropské unie, týkající se Strukturálních fondů (zejména Nařízení Rady (ES) č. 1260/99 z 21.6.1999, zakotvující obecná ustanovení o Strukturálních fondech), jednak jejich činnost musí vycházet z legislativy ČR. Jde o orgány, které nemají (či nebudou mít) právní subjektivitu, právní odpovědnost za akty těchto výborů ponese stát nebo v jeho zastoupení řídící orgán (v případě operačních programů EU řídící orgán programu, kterým bude příslušný resort nebo regionální rada). v úrovni ČR půjde z hlediska regionálního rozvoje o tyto orgány:

Národní programový výbor a Monitorovací výbor pro oblast hospodářské a sociální soudržnosti (NPC/MC – ESC)⁵, jsou určeny k celkové koordinaci zabezpečení přípravy a monitorování všech činností nezbytných k zapojení ČR do systému politiky hospodářské a sociální soudržnosti a koordinace programu EU na podporu přípravy na využívání Strukturálních fondů (podrobnosti o jeho funkci a složení viz usnesení vlády č.40/99),

Regionální řídící a monitorovací výbory (RŘMV)⁶ byly zřízeny pro každý region NUTS 2 na základě usnesení vlády ČR č. 40/99 a v návaznosti na příslušné předpisy Evropské unie. Činnost RŘMV je nyní zaměřena na problematiku přípravy, posuzování a schvalování Regionálních operačních programů (ROP), následně pak na realizaci a kontrolu tohoto programového dokumentu ve smyslu příslušných předpisů Evropské unie.

Rady pro koordinaci regionálního rozvoje mohou být zřízeny (rozhodnou-li tak krajské orgány) jako poradní orgán na úrovni kraje. Rady pro koordinaci regionálního rozvoje budou zejména napomáhat koordinaci rozvojových programů na celostátní a regionální úrovni, spolupracovat na přípravě programových dokumentů k podpoře regionálního rozvoje a zaujímat k nim stanoviska a předkládat návrhy na výběr jednotlivých programů a projektů včetně financování jejich realizace. Do doby ustavení krajů bude i nadále pokračovat činnost

⁵ Zastoupení v obou výborech je stejné, pouze v případě Monitorovacího výboru se jednání účastní zástupci Evropské komise. Požadavek na vytvoření této struktury byl vznesen ze strany Evropské komise, která doporučila používání anglických zkratk pro výbory.

⁶ Podle § 16 a § 17 zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje vzniknou v regionech soudržnosti (regiony NUTS 2) tzv. Regionální rady (volené z členů zastupitelstva příslušných krajů), které budou plnit roli řídícího orgánu regionálních operačních programů (ROP); tyto rady budou zřizovat i Výbory regionálního rozvoje, plnící funkci monitorovacího výboru programu

Regionálních koordinačních skupin (RKS). Ty budou spolupracovat s RŘMV v příslušném regionu NUTS 2 a vykonávat funkci budoucích rad pro koordinaci regionálního rozvoje.